de overlaat

definitieve
versie 8 mei
2017

JAARSTUKKEN 2016

Eikendonklaan 3
5143 NG WAALWIJK

Tel.: 0416 - 336.931

INHOUDSOPGAVE.

	pagina	2
Voorwoord van het bestuur	pagina	3
1. Bestuursverslag	pagina	4
Verslag van de Raad van Toezicht	pagina	5
Algemene informatie		
• Het schoolprofiel	pagina	7
• De kernwaarden	pagina	7
• De Missie, visie en doelen	pagina	7
Beleid algemeen 2016	pagina	9
Personeel	pagina	14
Gebouwen en materieel	pagina	16
Onderwijs en leerlingen	pagina	17
Organisatie	pagina	19
Financieel	pagina	20
2. Jaarrekening:	pagina	32
Balans	pagina	33
Staat van Baten en Lasten	pagina	34
Kasstroomoverzicht	pagina	35
Toelichting op de jaarrekening	pagina	36
Grondslagen voor waardering	pagina	37
Toelichting op de afzonderlijke posten van de balans	pagina	42
Niet uit de balans blijkende verplichtingen	pagina	50
Toelichting op de afzonderlijke posten van de staat van baten en lasten	pagina	51
Financiële baten en lasten	pagina	55
Toelichting staat van baten en lasten over 2016	pagina	56
Model E: verbonden partijen	pagina	60
Model G: Verantwoording geoormerkte subsidies	pagina	61
Wet normering bezoldiging topfunctionarissen	pagina	62
Goedkeuring RvT en vaststelling door bestuurder	pagina	65
Voorstel bestemming resultaat	pagina	66
Gebeurtenissen na balansdatum	pagina	67
3. Overige gegevens:	pagina	68
Controleverklaring onafhankelijke accountant	pagina	69
4. Bijlagen:	pagina	71
Basisgegevens	pagina	72
Gegevens rechtspersoon	pagina	73
Communicatieschema / organogram	pagina	74

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag van Stichting Samenwerkingsschool de Overlaat te Waalwijk.

Het doel van de stichting is om voortgezet onderwijs te realiseren via scholengemeenschap de Overlaat.
Scholengemeenschap (SG) de Overlaat is een school voor MAVO, TechMavo en Voorbereidend MBO (VMBO) met een brede denominatie, algemeen toegankelijk voor iedereen en staat voor ruimte en aandacht voor leerlingen van alle gezindten.

De school biedt onderwijs aan ongeveer 1050 leerlingen in de gemengd/theoretische, kader- en basisberoepsgerichte leerwegen in de profielen Techniek, Zorg & Welzijn en Economie.

Binnen deze profielen verzorgt de Overlaat het volgende aanbod: Bouwen, Wonen en Interieur (BWI), Produceren, Installeren en Energie (PIE), Mobiliteit en Transport (M&T), Zorg en Welzijn (Z&W), Economie en Ondernemen (E&O), Horeca, Bakkerij en Recreatie (HB&R) en Dienstverlening en Producten (D&P).

Er werken circa 150 personeelsleden.

De stichting Samenwerkingsschool de Overlaat wordt bestuurd door een College van Bestuur (CvB) bestaande uit één natuurlijk persoon, hierna te noemen: “de bestuurder”.
De bestuurder is verantwoordelijk voor het bepalen en uitvoeren van het beleid. De Raad van Toezicht (RvT) houdt toezicht op het beleid.
Beide organen onderschrijven de Code Goed Onderwijsbestuur.

De bestuurder vormt samen met een directeur onderbouw en bovenbouw de directie. Het managementteam wordt gevormd door de directie en 5 kernteamleiders.

De begroting 2016.
De begroting 2016 liet een positief bruto-resultaat zien van € 492.395,= met een netto-resultaat van € 175.818,= (excl. Financiële baten en lasten)
De jaarrekening 2016 laat een bruto-resultaat zien van € 376.164,= met een netto-resultaat van € 59.587,= (excl. Financiële baten en lasten)

De opbouw.
In dit jaarverslag proberen we de gemaakte stappen en resultaten zichtbaar te maken. De indeling van dit verslag sluit aan bij de indeling van de aanbiedingsbrief van de Begroting 2016. Er wordt onderscheid gemaakt in:

- Beleid 2016
- Algemeen
- Code goed onderwijsbestuur
- Onderwijs
- Kwaliteitszorg
- Personeel
- Gebouwen en materieel
- Leerlingen en ouders
- Feiten en cijfers

In de paragraaf Financiën worden alleen de financiële kengetallen uit de jaarrekening 2016 weergegeven. Voor een volledig overzicht van de financiën verwijzen wij u naar de jaarrekening verder in deze jaarstukken, zijnde het financiële beleid, de analyse van het resultaat en uiteraard de jaarrekening zelf.

O. Dooijes
Algemeen directeur / bestuurder

Bestuursverslag 2016

Verslag Raad van Toezicht.

Geachte lezer,

Hierbij treft u het jaarverslag 2016 aan van de Raad van Toezicht van Scholengemeenschap de Overlaat. Met dit verslag informeren wij u over onze werkzaamheden in het kalenderjaar 2016 en leggen wij verantwoording af voor het gevoerde beleid.

In het verslagjaar zijn 6 bijeenkomsten geweest van de Raad van Toezicht met de directeur/bestuurder en wordt na elke vergadering terug gekeken over het verloop ervan via een evaluatieformulier.
Aan de hand van het vastgestelde managementcontract is in het verslagjaar tweemaal met de directeur/bestuurder gesproken. Dit heeft geleid tot een aanpassing van zijn aanstelling; de directeur/bestuurder is geplaatst van eindschaal 15 naar schaal 16.12 voor 1 fte.
Verder is er een gesprek geweest met de directeur Onderbouw en de directeur Bovenbouw over de invoering van de nieuwe examenprofielen, de uitkomsten van het MTO (medewerkers tevredenheids onderzoek) en het Schoolplan.
Met de Medezeggenschapsraad, de Ouderraad en de Leerlingenraad is een informatief overleg gehouden.

Voor 2016 waren drie speerpunten benoemd.
1. Het verder terugdringen van het ziekteverzuim tot 5,5% of lager.
2. Opstellen van een masterplan “Project Gebouw 2055”. Dit plan zal de basis vormen voor een brede renovatie van het schoolgebouw op het gebied van onderhoud, energiebeheersing, luchtkwaliteit, uitstraling en onderwijskwaliteit.
3. Aanbesteding van een nieuwe accountant en het opstellen van een nieuwe risicoanalyse.

Ad 1. Het ziekteverzuim bedraagt over 2016 circa 5%.
Ad 2. Het opstellen van een masterplan “Project Gebouw 2055” bleek door de brede doelstelling een veel omvangrijkere klus dan eerst was ingeschat. Speciaal voor dit project heeft de Raad van Toezicht dhr. Sjaak Nieuwkoop als eerste contactpersoon benoemd.
Ad 3. Naar aanleiding van de gevoerde aanbestedingsprocedure is Van Ree Accountants en Adviseurs benoemd. Een risicoanalyse is opgesteld en zal in 2017 worden vastgesteld.

Verder kan vermeld worden dat het Schoolplan 2016-2020 “Hoge verwachtingen” “Versterken en verbinden” is vastgesteld en de jaarrekening 2015 en de begroting 2017 goedgekeurd zijn.

Voor 2017 zal het opstellen van een masterplan “Project Gebouw 2055” met financiële randvoorwaarden een belangrijk onderwerp zijn.
Een tweede belangrijk onderwerp is het schoolbreed invoeren en uitbouwen van het Handelingsgericht werken (HGW).
Als derde zal de benoeming van een nieuwe voorzitter en twee leden van de Raad van Toezicht zijn beslag krijgen.

Onder leiding van een externe adviseur is het functioneren van de Raad van Toezicht en van de voorzitter geëvalueerd. Hiervoor is een uitgebreide vragenlijst door iedereen ingevuld inclusief de directeur/bestuurder.
De conclusies zijn dat de RvT goed functioneert en op alle punten, genoemd in het toetsingskader, voldoende tot goed scoort en de voorzitter zijn rol zowel in- als extern op de juiste wijze invult.
Geadviseerd is om het aantal leden van de RvT op zes te houden en bij de benoeming van nieuwe leden goed naar de aandachtsgebieden te kijken. Verder wordt aangegeven jaarlijks mogelijkheden te bekijken om de deskundigheid op peil te houden.

De Auditcommissie is in 2016 vier maal bijeen geweest voor bespreking met de directeur/bestuurder en/of accountant. Ook heeft de Auditcommissie de keuze van een nieuwe accountant voorbereid. Op alle financiële beleidsstukken heeft de Auditcommissie een positief advies uitgebracht aan de Raad van Toezicht.

De Raad van Toezicht bestaat in 2016 uit:

Voorzitter:	de heer A.P.M. van den Hoven; aandachtsgebied personeel en organisatie
Secretaris:	de heer C.C.J Weijns; aandachtsgebied bestuurlijke- en juridische zaken
Lid:	mevrouw Uhlenbusch; aandachtsgebied bouwkundige- en facilitaire zaken
Lid:	mevrouw M.P.J. Voogd; aandachtsgebied onderwijsinhoud en –ontwikkeling
Lid:	de heer E. Hendriks; aandachtsgebied financiën en economie
Lid:	de heer S. Nieuwkoop; aandachtsgebied maatschappelijk en duurzaam ondernemen

De leden van de Raad van Toezicht hebben in 2016 in totaal € 9750,-- ontvangen als vergoeding voor de verrichte werkzaamheden.
De Raad van Toezicht en de directeur/bestuurder onderschrijven de Code Goed Onderwijsbestuur VO. Hierover wordt verderop in het bestuursverslag gerapporteerd.

Functies en nevenfuncties leden Raad van Toezicht:

Adri van den Hoven:
Bestuurslid waterschap Aa en Maas (bezoldigd)
Lid regiocommissie Hertogswetering (bezoldigd)
Voorzitter stichting Heemtuin De Meulenwerf Heusden (onbezoldigd)
Voorzitter Steunstichting Samenwerkingsschool de Overlaat. (bezoldigd)
Edwin Hendriks:
Treasurer, Tilburg University (bezoldigd)
Lid Raad van Toezicht Stichting Topweek (onbezoldigd)
Cor Weijns:
Voorzitter van de Stichting Sint Isidorus (onbezoldigd)
Penningmeester vereniging “Kunstlicht ‘99” (onbezoldigd)
Sjaak Nieuwkoop:
trainer/opleider en interim manager in de financiële dienstverlening (bezoldigd)
Manja Voogd:
Adviesbureau onderwijs aangelegenheden, Próodosadvies (bezoldigd)
Mireille Uhlenbusch:
Senior adviseur en partner bij Hevo (bezoldigd)

Samenvattend zijn er in het verslagjaar, in het belang van de leerlingen en de medewerkers, belangrijke stappen gezet om de ambities van de Overlaat zoals verwoord in het nieuwe schoolplan, te realiseren.

A.P.M. van den Hoven, voorzitter Raad van Toezicht

Beleid 2016.

In 2016 is een nieuw schoolplan vastgesteld. Dit 'Schoolplan 2016-2020' is tot stand gekomen door de input vanuit meerdere sessies met het voltallige team en in samenwerking met de Raad van Toezicht, de medezeggenschapsraad, de leerlingenraad en het managementteam. Alle doelen voor de komende jaren zijn verwoord in actieplannen.

De missie.
Scholengemeenschap (SG) de Overlaat is een samenwerkingsschool in Waalwijk voor MAVO, TechMavo en Voorbereidend MBO (VMBO) met een *brede denominatie, algemeen toegankelijk voor iedereen en staat voor ruimte en aandacht voor leerlingen van alle gezindten*.

Scholengemeenschap de Overlaat is een *moderne*, *professionele*, *fijne* school waar we *hoge verwachtingen* hebben van ons personeel, onze leerlingen en het onderwijs. Historisch gezien is er een grote diversiteit in de samenstelling van onze leerlingenpopulatie. De Overlaat is een school die kansen biedt aan elke leerling en hen uitdaagt het maximale uit hun schoolloopbaan te halen.

De Overlaat is een *partner* in regio de Langstraat voor ondernemers, overheid en instanties. Ons onderwijs en onderwijsaanbod zijn uitdagend, ondersteunend en passend bij onze leerlingen en bij deze regio.

Op de Overlaat gaan we uit van het burgerschapsperspectief. Dat betekent voor ons dat alle mensen *gelijkwaardige burgers* in de samenleving zijn.
Belangrijkste afspraak in de school is dan ook dat we met *respect* met elkaar, met elkaars mening, ideeën, levenswijzen en eigendommen omgaan.

De Overlaat hanteert onderstaande termen als sleutelbegrippen:
- **O**ndernemend
- **V**eilig
- **E**igenzinnig
- **R**espectvol
- **L**euk
- **A**ctiverend
- **A**mbitieus
- **T**rendsettend

Deze sleutelbegrippen zijn de basis voor het te voeren beleid en het gedrag en de attitude van de medewerkers en de leerlingen van de Overlaat.

De visie.
Scholengemeenschap de Overlaat is een *lerende organisatie* en wil zich de komende tien jaar verder ontwikkelen tot een *excellente school* met het beste personeel en tevreden leerlingen met uitdagend en uitstekend onderwijs.
De komende vier jaar formuleren we *'hoge verwachtingen'* en gaan we door met het *'verbinden en versterken'* van alle elementen van ons PLOK (FGF)-model.

Samenvattend willen we gedurende de looptijd van dit schoolplan het volgende realiseren:

Personeel: het beste personeel met een hoge professionaliteit en betrokkenheid.

Leerlingen: tevreden leerlingen die we opleiden naar een diploma op maat en waaraan we hoge eisen stellen.

Onderwijs: uitdagend en uitstekend onderwijs dat zowel op sociaal-emotioneel als op didactisch gebied optimaal is afgestemd op de behoefte van de leerlingen.

Kwaliteit: de hoogst mogelijke kwaliteit van alle beleidsonderdelen met een cyclische bewaking en borging dat moet leiden tot een excellente school.

Financieel: een gezonde financiële huishouding met ruimte voor investeringen.

Gebouw: een modern, flexibel, duurzaam, onderhoudsarm, energie-neutraal, comfortabel onderwijsgebouw met een gezond binnenklimaat en een kleurige, vriendelijke uitstraling.

Faciliteiten: alle eigentijdse en noodzakelijke voorzieningen voor het realiseren van het door ons gewenste onderwijs.

De doelstelling.
Het beleid van de afgelopen jaren wordt gecontinueerd waarmee de Overlaat de komende vier jaar de volgende doelstelling wil bereiken:

Onderwijs en ondersteuning versterken en met elkaar verbinden.

Algemeen.
Het Actieplan 2015-2016 beschreef dat het beleid van de afgelopen jaren wordt gecontinueerd. Het aantal leerlingen is na een forse stijging nu gestabiliseerd. Het bestuur streeft niet naar verdergaande groei. Hoewel de prognose voor schooljaar 2016-2017 nog een marginale groei laat zien, geven de demografische gegevens een verwachtte krimp te zien.

De resultaten en opbrengsten vertonen een stijgende lijn en de kwaliteitszorg krijgt de gewenste professionele invulling.

Maar het bestuur is nog niet tevreden. Voor de lange(re) termijn blijft het bestuur inzetten op structurele verbetering van het onderwijs.

Voor 2016 stonden investeringen op de volgende onderwijsposten op de begroting:

- Nieuwe examenprofielen € 59.700,-;
- Jaarlijkse investeringslijst € 50.500,-;
- Top Techniek in Bedrijf € 10.000,-;
- Uitwerking Invoering Sportklassen per 2016-2017: € 15.000,-.

Deze zijn allen uitgevoerd.

Omdat leerlingen en personeel beter presteren als de gezondheid maximaal is, is de Overlaat voor zowel leerlingen als personeelsleden een Gezonde School door de volgende acties:
- Invoering de Gezonde Schoolkantine (al sinds 2013) beloond met een Gouden Ster (2016);
- invoering van sportklassen (2016);
- gebruik te maken van onze moderne sporthal (2015);
- invoering van een rookvrije school (per 1 augustus 2016);
- inrichting fitness ruimte personeel (2016).

In 2016 is de eerste versie van de Werkkostenregeling (WKR) geëvalueerd. Door het veelvuldig gebruik van deze regeling en tegelijk het blijven binnen het budget is besloten voor 2017 de keuzemogelijkheden uit te breiden.

In januari 2016 is het rapport van het Medewerkers Tevredenheidsonderzoek (MTO) verschenen. Er was een response van 65% van het personeel. De algemene tevredenheid over het werk kreeg een score van 8,5 van 94% van de medewerkers. Dat is iets boven de score van de benchmark van 8,4 in het VO.
In vergelijking met het MTO 2013 wordt er op alle vlakken positiever of gelijk gescoord. Er blijven enkele punten achter bij de benchmark waar actie op wordt ondernomen: sfeer, onderwijs, samenwerking, gesprekscyclus en communicatie. Bovendien zal extra aandacht besteed worden aan werkdruk, toetsen en MR. Tussen de teams zijn er verschillen in de uitkomsten van het MTO. Hierover gaan de directeuren in gesprek met de teamleiders en worden er plannen van aanpak gemaakt voor de teamplannen 2016-2017.

Ook in januari 2016 verscheen het rapport van het Brugklassers Onderzoek dat gehouden is onder alle leerlingen uit leerjaar 1. Er waren mooie rapportcijfers voor sfeer, voorzieningen, onderwijs en begeleiding. Terwijl de score voor de docenten iets onder de benchmark uitkwam.

De mening van onze leerlingen en de ouders vinden we heel belangrijk. Er worden regelmatig enquêtes gehouden om de mening te peilen. De volgende enquêtes worden jaarlijks afgenomen:
- Docentenscan;
- Brugklasonderzoek;
- Enquête ouders en leerlingen derde leerjaar.

Uit de resultaten blijkt dat de Overlaat de laatste jaren steeds boven het landelijk gemiddeld scoort:

	2013	2014	2015	2016
Rapportcijfer ouders··	7.4	7,3	7,5	8,4
Rapportcijfer leerlingen	7.2	6,8	6,8	7,0

In het voorjaar is het aangepaste Taakbeleid gepresenteerd aan het personeel en conform de CAO met een grote meerderheid goedgekeurd.

Met ingang van het nieuwe schooljaar is een nieuw managementteam gestart. Nieuw benoemd zijn de directeur bovenbouw, kernteamleiders voor de Basis-onderbouw en de Kader-onderbouw en voor het kernteam Techniek-bovenbouw. Alle kandidaten kwamen uit eigen gelederen. Hierdoor is er ook een nieuwe portefeuilleverdeling ontstaan.

De kernteamleiders, de directie, de Raad van Toezicht en het bestuur hebben het managementstatuut geëvalueerd en opnieuw vastgesteld voor de komende 3 schooljaren.

In augustus is het nieuwe schoolplan in werking getreden. Dit 'Schoolplan 2016-2020' met de titel *'Hoge verwachtingen en Versterken en Verbinden'* is tot stand gekomen na diverse overlegsessies tussen het managementteam (bestuur, directie en middenmanagement) en het personeel (OP en OOP), de Leerlingenraad, de Ouderraad, de Medezeggenschapsraad en de Raad van Toezicht (RvT).

Met dit Schoolplan als leidraad wordt elk schooljaar een Actieplan opgesteld waarin de concrete aandachtspunten worden geformuleerd.
Met dit Actieplan als richtlijn formuleren de kernteams en de vakgroepen hun doelen voor het schooljaar.
Het Actieplan wordt elk jaar geëvalueerd met de medezeggenschapsraad en de Raad van Toezicht.

De medezeggenschapsraad (MR) heeft in overleg met het bestuur het MR-statuut opnieuw vastgesteld

Ontwikkelingen.
In samenwerking met de RvT en de MR is het bestuur bezig te voldoen aan de Code Goed Onderwijsbestuur door het opstellen en publiceren van een Integriteitscode, een Klachtenregeling en een Klokkenluidersregeling. Voor de uitvoering wordt in 2017 nadrukkelijk de samenwerking gezocht met externe partijen bv. via het overlegorgaan ZeeBra.

In dit jaarverslag wordt verklaard welke stappen zijn genomen om het voorgenomen beleid zoals vermeld in de aanbiedingsbrief bij de Begroting 2016, te verwezenlijken.

Externe ontwikkelingen.
In nauwe samenwerking met het bedrijfsleven uit de regio is de Overlaat bezig met het oprichten van de stichting Vrienden van de Overlaat. De stichting stelt zich tot doel het onderwijs zo goed mogelijk op de beroepspraktijk te laten aansluiten door de contacten tussen de Overlaat en de betreffende bedrijven en instellingen te bevorderen. Begin 2017 zal de oprichtingsbijeenkomst zijn.

De bestuurder is, na bijna twee termijnen te hebben volgemaakt, gestopt als lid van de ledenadviesraad (LAR) van de VO-raad.

De ontwikkelingen in het Samenwerkingsverband (SWV) blijven verontrustend en zijn risico's voor de Overlaat. Het bestuur van de Overlaat constateert dat een breed gedragen visie omtrent Passend Onderwijs en het ondersteunen van de leerlingen in de regio ontbreekt en de financiele discussie de boventoon blijft voeren. In 2017 is het herstel van vertrouwen en het nemen van een inhoudelijk standpunt cruciaal voor het voortbestaan van dit samenwerkingsverband.

De Code Goed Onderwijsbestuur

De stichting Samenwerkingsschool de Overlaat wordt bestuurd door een College van Bestuur (CvB) bestaande uit één natuurlijk persoon, hierna te noemen: “de bestuurder”.
De bestuurder is verantwoordelijk voor het bepalen en uitvoeren van het beleid. De Raad van Toezicht (RvT) houdt toezicht op het beleid.
Beide organen onderschrijven de Code Goed Onderwijsbestuur en in 2017 zal aan de zes lidmaatschapseisen worden voldaan.
Het bestuur zal de gevraagde zaken publiceren, indien dit al niet gebeurd, op de website. Voor de daadwerkelijke uitvoering van deze codes zal de samenwerking worden gezocht met externe partijen bijvoorbeeld binnen ZeeBra.

Er is jaarlijks meerdere malen overleg met de Medezeggenschapsraad, de Ouderraad en de Leerlingenraad. Ook is er regelmatig overleg met de diverse gemeenten, het Samenwerkingsverband en met de collega-scholen.
In 2017 zal een stichting Vrienden van de Overlaat worden opgericht voor de dialoog met het bedrijfsleven.
De bestuurder en de RvT voeren, ter evaluatie van het functioneren van het bestuur, een functioneringsgesprek en een beoordelingsgesprek aan de hand van een jaarlijks bijgestelde managementcontract (MACON).
Over de overige drie lidmaatschapseisen wordt verantwoording afgelegd in het verslag van de RvT.

Ontwikkelingen.
In 2017 zal, door het reguliere vertrek van 2 leden, de Raad van Toezicht een nieuwe samenstelling gaan krijgen.

Onderwijs.

Bij het begin van het schooljaar 2016-2017 is de Overlaat gestart met de uitvoering van de nieuwe profielen Techniek, Zorg & Welzijn en Economie.

Binnen deze profielen verzorgt de Overlaat het volgende aanbod: Bouwen, Wonen en Interieur (BWI), Produceren, Installeren en Energie (PIE), Mobiliteit en Transport (M&T), Zorg en Welzijn (Z&W), Economie en Ondernemen (E&O), Horeca, Bakkerij en Recreatie (HB&R) en Dienstverlening en Producten (D&P).

Voor de Gemengde / Theoretische Leerweg zijn we in 2015 gestart met een Technologische route, de TechMavo. In 2016 is er naast de klas die nu in het derde leerjaar zit een nieuwe groep gestart in het tweede leerjaar.

Ontwikkelingen.

We willen uitdagend en uitstekend onderwijs dat zowel op sociaal-emotioneel als op didactisch gebied optimaal is afgestemd op de behoefte van de leerlingen.
Uitdagend en uitstekend onderwijs op maat, oftewel, gepersonaliseerd leren. Dat is waar we naar streven. Een goede basis voor elke leerling met daarin ruimte voor zijn/haar talenten. Hierbij zoeken wij de samenwerking met bedrijfsleven en het vervolgonderwijs om te komen tot een inspirerend onderwijsaanbod.

De focus ligt de komende jaren op:

- een breed onderwijsprogramma aanbieden dat past bij onze leerlingen en aansluit bij het vervolgonderwijs en de regionale ontwikkelingen;
- een evenwichtig onderwijsaanbod ondersteund door moderne methodes en faciliteiten:
- handelingsgericht werken: in 2017 moet het werken met groepshandelingsplannen zichtbaar zijn in de klas, zowel vakspecifiek als vakoverstijgend;
- differentiatie: in 2017 wordt er door elke docent rekening gehouden met de verschillen van de leerlingen en wordt er gedifferentieerd lesgegeven;
- opbrengstgericht werken: de docenten moeten in 2017 systematisch en doelgericht kunnen werken aan het maximaliseren van de onderwijsprestaties. Daarbij laten zij zich sturen door de uitkomsten van diverse prestatiemetingen op basis waarvan gericht actie wordt ondernomen.
- uitwerking van de TechMavo tot een volwaardig examenprogramma met minimaal 1 klas in leerjaar 3 en 1 examenklas in leerjaar 4;
- toewerken naar een onderwijsaanbod en lessentabel 2020;
- naast de cognitieve kennis worden onze leerlingen gestimuleerd tot Actief Burgerschap en Sociale Integratie en maken ze kennis met de achtergronden en culturen van hun leeftijdsgenoten

Kwaliteitszorg

De examenresultaten 2016 waren goed. Bij de Basisberoepsgerichte Leerweg was een slagingspercentage van 98%. Bij de Kaderberoepsgerichte Leerweg was dat 96% en bij de Gemengd/Theoretische Leerweg was het 98%. Hiermee hebben we voldaan aan de doelstelling uit het Schoolplan om minimaal 95% geslaagden te hebben. De slagingspercentages voor de diverse leerwegen waren de afgelopen jaren als volgt:

Leerweg	2015	2014	2013
Basisberoeps	95 %	95 %	93 %
Kaderberoeps	97 %	97 %	91 %
Theoretisch	90 %	100 %	91 %
Gemengd	96 %	92 %	91 %
Totaal gemiddeld	95 %	96 %	92 %

In het voorjaar is de inspecteur van het onderwijs op een informeel bezoek geweest. Hierbij is gesproken over onze actiepunten, doelstellingen en over de Excellente School. Hij heeft ons van advies voorzien en was zeer tevreden over onze school.

Belangrijk aandachtspunt is de invoering van een cyclisch systeem van kwaliteitszorg zowel voor de vakgroepen en docenten als voor het management.

Het analyseren van de resultaten, het optimaliseren van het vakwerkplan en het PTA, het onderzoeken van de toetsen volgens de OBIT-methode zijn allen onderwerp van repeterende gesprekken zowel binnen de vakgroepen als door de vakgroepvoorzitters met het management en de kwaliteitsmedewerkster.

In combinatie met Handelingsgericht werken (HGW) en Opbrengstgericht werken (OGW) moet het systeem van kwaliteitszorg zorgen voor excellent onderwijs gegeven door excellente docenten,

Voor het management is in samenwerking met de directie en het bestuur door de kwaliteitsmedewerker een kwaliteitskalender opgesteld.

Ontwikkelingen.

We willen de hoogst mogelijke kwaliteit van alle beleidsonderdelen met een cyclische bewaking en borging dat moet leiden tot een excellente school.
Een onderzoekende en analytische kijk op de processen en de uitkomsten binnen onze organisatie is nodig om van goed naar beter te komen.

De focus ligt de komende jaren op:

- verdere verankering cyclische kwaliteitsbewaking op het gebied van het personeelsbeleid, de resultaten, het onderwijsproces, het onderwijsklimaat, het pedagogisch-didactisch handelen, het veiligheidsbeleid.

Personeel.

Het bestuur blijft onderschrijven dat de kwaliteit van het onderwijs voor een zeer belangrijk deel wordt bepaald door de docent. Daarom zijn ook in 2016 vele acties gericht op het primaire proces waarbij we de professionalisering en deskundigheidsbevordering boven aan de agenda hebben staan. Hiervoor wordt elk schooljaar voor het team een cyclisch scholingsprogramma opgesteld (de zogenaamde 'Overlaat-academie') dat op studiedagen of donderdagmiddagen, meestal in-company, wordt aangeboden.
We hanteren daarvoor het PLOK-model waarbij het scholings- en ontwikkelingsprogramma in samenhang is gericht op de diverse onderdelen:

P = Personeel:	Leren van Elkaar en Collegiale Consultatie;
L = Leerlingen:	Handelingsgericht Werken (HGW) en Passend Onderwijs;
O = Onderwijs:	Nieuwe examenprogramma's en TechMavo;
K = Kwaliteit:	Doorlopende Leerlijn en Toetsing/OBIT.

Het vinden van het beste (docerende) personeel blijft topprioriteit. We zijn een school met grote ambities, met een bijzondere populatiemix en met hoge eisen aan ons personeelsbestand. Om dit te realiseren bieden we voor onze medewerkers een gevarieerde ondersteuningsstructuur in de vorm van o.a. coaches, intercollegiale consultatie, kwaliteitsbewaking en een cyclisch scholingsprogramma op schoolniveau aan. In 2016 komt daar een scholingsplan voor het OOP bij.

De kosten vallen onder het scholingsbudget. In relatie tot bovenstaande is het scholingsbudget verhoogd van € 100.000,- naar € 160.000,-.

Naast eigen middelen worden de gelden van de Prestatiebox ingezet om een volwaardig en ambitieus programma te realiseren. Ook de persoonlijke budgetten (PB's) kunnen ingezet worden voor ontwikkeling en professionalisering.

Om de kwaliteiten van het personeelsbestand duidelijk in beeld te brengen wordt er elk jaar een 'Docentenscan' uitgevoerd. Hierbij kunnen de leerlingen hun docenten beoordelen op de volgende compententies: interpersoonlijk, pedagogisch, vakinhoudelijk, didactisch en organisatorisch. De scans spelen een belangrijke rol in de voortgangsgesprekken die de docenten jaarlijks voeren met hun leidinggevenden.

De positie van onderwijsinstructeurs is vaak difuus te noemen. Het zijn geen bevoegde docenten maar doen vaak wel werkzaamheden die sterk gerelateerd zijn aan het docentschap. Om de instructeurs te belonen voor hun buitengewone inzet en betrokkenheid is in 2015 een beloningssysteem opgesteld om een financiele impuls te kunnen geven. In 2016 is dat gecontinueerd.

Eén post in de directie heeft, als gevolg van pensionering, een nieuwe invulling gekregen.

De in de begroting opgenomen post voor een aanvulling op de formatie van P&O is ingevuld.

Als gevolg van het ingezette beleid blijven de personele baten en lasten in balans. Het streven blijft om, gelet op de verwachte krimp van het aantal leerlingen per 2017, een flexibele schil te behouden van 5 tot 10% van ons personeelsbestand (OP én OOP).

De formatie 2016-2017 was nagenoeg gelijk aan de formatie 2015-2016. Er zijn in 2016 drie transitievergoedingen uitbetaald.

In 2016 zijn in totaal 12 personen in dienst getreden (7.8 Fte). Er zijn 15 personeelsleden (8.81 Fte) uit dienst gegaan. In onderstaande tabel staan de belangrijkste redenen voor vertrek.
Tabel vertrek:

- Pensioen/ Flexpensioen 4
- Geen contractverlenging 2
- WIA-traject 1
- Eigen verzoek 6
- Vaststellingsovereenkomst 2

Het personeelsbestand is dus nagenoeg niet veranderd.

Het ziekteverzuim onder het personeel was de afgelopen jaren een punt van grote zorg. Er zijn een aantal nieuwe maatregelen genomen: preventieve maatregelen op het gebied van werkdrukverlichting, een nieuw stappenplan met afspraken omtrent het contact tussen leidinggevende en de zieke collega, het benoemen van een nieuwe Arbo-arts en het benoemen van een ziekteverzuim-consulent. Dit beleid lijkt succesvol want het verzuimpercentage is inmiddels onder het landelijk gemiddelde van 5,5% gezakt.
De meldingsfrequentie was 1,45

Tabel ziektemeldingsfrequentie en verzuimpercentage

categorie	Frequetie 2016	Percentage 2016
Directie	1.49	0.65
O.P.	1.002	3.04
O.O.P./adm.	0.4	0.15
H.H.D.	0.91	7.1
Conciergerie	0.3	0.04
Overig personeel	1.92	12.82
Totaal	1.45	4.91

Ontwikkelingen.
We willen het beste personeel met een hoge professionaliteit en een grote betrokkenheid.
Onze leerlingen hebben recht op het beste onderwijs en dat wordt gerealiseerd door het beste personeel dat zeer betrokken is bij de school en de leerlingen. Daarom blijven we inzetten op scholing en coaching.
Door modern personeelsbeleid (HRM) willen we een grote tevredenheid en een acceptabele werkdruk realiseren. Naast het Transitieplan zet de Overlaat in op het stimuleren en faciliteren van gezondheid bevorderende activiteiten. Daarnaast is een goede sfeer belangrijk omdat elk personeelslid zich thuis moet voelen op de Overlaat. Hij/zij is gastheer/-vrouw en geeft het goede voorbeeld.
De focus ligt daarom de komende jaren op: het verhogen van de professionaliteit en het vergroten van de betrokkenheid.

Gebouwen en materieel.
De renovatie van de sporthal is in 2015 gerealiseerd. De verhoging van de afschrijvingen zijn in de (meerjaren-)begroting opgenomen. Hierbij is de componentenregeling toegepast, die er als volgt uit ziet:

- Gebouw afschrijving 30 jaar
- Installaties afschrijving 15 jaar
- Audio afschrijving 10 jaar

Na de uitvoering van het 'Vlekkenplan 2015' (interne verhuizing diverse vakgroepen) werd in 2016 geïnvesteerd in:

- Bureaus en bureaustoelen € 50.000,- (= afschrijvingslast p.j. € 10.000,-)
- Beamers en Smartborden € 100.000,- (= afschrijvingslast p.j. € 20.000,-)
- Computers en beeldschermen € 150.000,- (= afschrijvingslast p.j. € 50.000,-)

Ontwikkelingen.
We willen een modern, flexibel, duurzaam, onderhoudsarm, energie-neutraal, comfortabel onderwijsgebouw met een gezond binnenklimaat en een kleurige, vriendelijke uitstraling.

Om dit te realiseren zijn we gestart met het project *'Gebouw 2055'* . Dit wordt een plan voor de vernieuwbouw van het gebouw (binnen en buiten met uitzondering van de sporthal) op het gebied van o.a. energiebeheersing, luchtkwaliteit, isolatie, onderhoud en uitstraling. De verwachting is dat dit plan medio 2017 vorm zal krijgen.

Wij krijgen dan een redelijk beeld van de investering, die nu nog niet bekend is. Vandaar ook dat in de continuïteitsparagraaf hier nog geen rekening mee is gehouden. Volgend jaar zal hier dus meer over bekend zijn en zullen de gegevens verwerkt worden in de meerjarenraming.

Leerlingen en ouders.

Dit jaar is het aantal leerlingen stabiel gebleven. Het aantal inschrijvingen voor het schooljaar 2016-2017 was gelijk aan vorig jaar en kwam uit op 230. Het aantal leerlingen die tussentijds instromen groeide aanzienlijk.

Hierdoor bleef het totaal aantal leerlingen (inclusief tussentijdse instroom en exclusief SPO en gedetacheerden) nagenoeg gelijk en bedroeg op 1 oktober 2016: 1040.

Het schooladvies van de basisschool is in principe leidend voor de toelating tot onze school. Op onze website: www.sgdeoverlaat.nl staan de verdere cirteria van het toelatingsbeleid.

Onze leerlingen komen uit de volgende gemeenten:

- Gemeente Aalburg 15
- Gemeente Geertruidenberg 2
- Gemeente Heusden 430
- Gemeente Loon op Zand 146
- Gemeente Oosterhout 1
- Gemeente 's-Hertogenbosch 1
- Gemeente Tilburg 2
- Gemeente Vught 2
- Gemeente Waalwijk 441

Er is in 2016 één formele klacht ingediend door een ouder van een leerling. De ouders wilden in gesprek met de Interne klachtencommissie over een situatie betreffende hun kind.
Volgens de gehanteerde procedure heeft er een gesprek plaatsgevonden tussen klagers en de algemeen directeur / bestuurder. Ouders hebben vervolgens afgezien van een vervolg bij de interne klachtencommissie dan wel de externe Landelijke Klachtencommissie en is het dossier gesloten.

Leerlingen van de Overlaat hebben wederom meegedaan aan diverse wedstrijden zoals de Interscolaire Beroepenwedstrijd Elektro- en Installatietechniek en de VMBO Timmerwedstrijden georganiseerd door 'Bouwmensen' in Rosmalen.

Ook dit jaar zijn er diverse enquêtes ingevuld door leerlingen om hun mening te peilen over zaken als veiligheid en mentoraat. Daarnaast hebben de leerlingen de 'Docentenscan' ingevuld. Hierbij kunnen ze vragen beantwoorden over hun docenten. De uitkomsten hiervan worden gebruikt in de voortgangsgesprekken van de docenten met hun leidinggevende.

De ouderraad (OR) is vertegenwoordigd in de Medezeggenschapraad (MR) en is actief bijvoorbeeld bij onze Open Dag. Zowel OR als MR worden structureel op de hoogte gehouden van beleidszaken, worden gevraagd om advies en hebben invloed op diverse ontwikkelingen.

Ontwikkelingen.

We willen tevreden leerlingen die we opleiden naar een diploma op maat en waaraan we hoge eisen stellen.

De focus ligt de komende jaren op het realiseren van het volgende:

- het aantal leerlingen dat onvertraagd doorstroomt van onderbouw naar bovenbouw ligt boven het landelijk gemiddelde;
- het aantal leerlingen dat doubleert ligt onder het landelijk gemiddelde;
- het percentage leerlingen dat een diploma haalt ligt de komende vier jaar op of boven de 95%;
- hoge klanttevredenheid;
- de verdere integratie van de ondersteuning in de lessen;
- ondersteuning (geïntegreerd) op maat aanbieden voor alle leerlingen die een ondersteuningsbehoefte hebben;
- de mogelijkheden van gepersonaliseerd leren en een diploma op maat worden, parallel aan de ontwikkelingen in het land, onderzocht en eventueel benut;

- parallel aan de ontwikkelingen in het land worden de mogelijkheden van een verdere invoering van het gebruik van ICT (methodes, Bring Your Own Device (BYOD), laptops) onderzocht en eventueel benut;
- verdere uitbouw van Talentontwikkeling:
- naast de cognitieve kennis worden onze leerlingen gestimuleerd tot Actief Burgerschap en Sociale Integratie en maken ze kennis met de achtergronden en culturen van hun leeftijdsgenoten. Als onderdeel van deze regio worden onze leerlingen betrokken bij de samenleving.

Feiten en cijfers

Aantal personeelsleden	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**
Directie/bestuur	**3**	**3**	**4**	**3**
O.P.	**100**	**100**	**115**	**109**
O.O.P.	**36**	**39**	**34**	**39**
Totaal	**139**	**142**	**153**	**151**
Leerlingenaantallen				
Basisberoeps	**336**	**364**	**345**	**331**
Kaderberoeps	**395**	**424**	**443**	**439**
MAVO (G/T)	**256**	**258**	**264**	**270**
Totaal	**987**	**1046**	**1052**	**1040**
Slagingspercentage				
Basis	**92%**	**95.3%**	**94.9%**	**98%**
Kader	**91%**	**96.6%**	**96.6%**	**96%**
Mavo	**90%**	**94.7%**	**94.4%**	**98%**
IDU gegevens				
Leerl. teldatum T-1	**918**	**985**	**1046**	**1052**
Tussentijdse uitstr.	**26**	**15**	**16**	**4**
Tussentijdse instr.	**1**	**5**	**5**	**4**
Nieuwe leerl. LJ 1	**267**	**260**	**252**	**222**
Nieuwe leer.ov. leerj.	**17**	**11**	**10**	**22**
Examenuitstroom	**192**	**200**	**245**	**238**
Leerl. teldatum T	**987**	**1046**	**1052**	**1040**
Examenresultaten [1]				
Basis	**6.4**	**6.6**	**6.5**	**6.7**
Kader	**6.2**	**6.1**	**6.7**	**6.2**
Mavo (G/T)	**6.2**	**6.5**	**6.3**	**6.5**
Financiën				
Totaal baten	**10.033.392**	**10.340.176**	**11.398.720**	**11.338.339**
Totaal lasten	**9.440.422**	**10.076.143**	**10.668.965**	**10.836.428**
[1] gemiddeld cijfer per leerweg voor alle vakken				

*Personeel op de loonlijst → exclusief uitzend – inleen en detacheringen e.d.

Financieel.

Dit hoofdstuk bevat een beknopt overzicht van de belangrijkste financiële gegevens van het jaar 2016. In de jaarrekening vindt u alle gegevens die conform de voorschriften van onderwijsinstellingen moeten worden verantwoord.

Het financieel beleid is primair gericht op het investeren in kwalitatief goed onderwijs, goed personeelsbeleid en een financieel gezonde school. Verdere professionalisering van de financiële huishouding heeft geleid tot intensievere budgetbewaking, vergroting van kwaliteit van de tussentijdse informatievoorziening, aanpassing van een aantal procedures aangaande interne beheersing, zoals de aanbestedingsrichtlijnen en het aankoopbeleid.

Met de uitwerking van de afspraken uit de nieuwe CAO 2014-2015 is na de zomer gestart. Vanwege de complexe materie en de soms ingrijpende gevolgen zal dit langer in beslag nemen dan voorzien. In 2016 hebben we nog een aantal zaken, zoals het Levensfasebewust personeelsbeleid, geimplementeerd. Wel hebben wij vanaf 1 augustus 2014 een voorziening "spaarverlof persoonlijk budget" in het leven geroepen voor toekomstige verplichtingen aangaande het gespaarde persoonlijk budget.

Voor de TechMavo is vooral geïnvesteerd in enthousiast personeel voor de ontwikkeling van de programma's.

Het Scholingsbudget wordt elk jaar volledig ingezet. Daarnaast worden de middelen van de Prestatiebox gebruikt om een volwaardig en ambitieus scholingsprogramma (de Overlaat-academie) samen te stellen ter bevordering van de professionaliteit en deskundigheid van het personeel.

De positie van onderwijsinstructeurs is vaak diffuus te noemen. Het zijn geen bevoegde docenten maar doen vaak wel werkzaamheden die sterk gerelateerd zijn aan het docentschap. Om de instructeurs te belonen voor hun buitengewone inzet en betrokkenheid is, bij wijze van proef, een beloningssysteem opgesteld om een financiële impuls te kunnen geven. In 2015 hebben alle instructeurs een extra beloning mogen ontvangen. Het systeem is begin 2016 geëvalueerd en gecontinueerd.

Het Europese aanbestedingstaject voor de leverancier van ICT-middelen is gewonnen door Infotheek. In december 2015 is begonnen met de eerste uitleveringen. De rest is geleverd in 2016.

De beleggingen hebben zeer minimale positieve resultaat laten zien. Door de ontwikkelingen op de financiële markt is het echter bijna onmogelijk gebleken de beleggingsportefeuilles aan te blijven vullen voor de langere termijn. Daarom is de portefeuille bij de Rabobank in 2015 opgeheven en omgezet in liquide middelen. Hetzelfde is in 2016 gebeurd met de porteuille van de ING. De resultaten hiervan zijn verantwoord in deze jaarrekening.

Er is een nieuw Treasury Statuut vastgesteld waarin nieuwe richtlijnen aangaande de regeling beleggen en belenen zijn verwerkt. De verwachting is dat de komende jaren de rendementen onder grote druk zullen komen te staan en een negatieve invloed zullen uitoefenen op de resultaten.

De begroting 2016 liet een positief brutoresultaat zien van € 556.895,-

De jaarrekening 2016 laat een resultaat zien van € 501.910,=

Het verschil (€ 54.985,=) tussen de realisatie en de begroting wordt met name veroorzaakt door:

Baten:		
Hogere baten a.g.v. hoger leerlingenaantal en aanpassing vergoedingsbedragen	40.102	
Hogere overige baten	128.157	
Lasten:		
Hogere personeelslasten	-126.119	*
Hogere afschrijvingslasten	-25.894	
Hogere huisvestingslasten	-21.143	
Hogere overige lasten	-111.334	
Hogere financiële baten en lasten	61.246	
	-54.985	

* De overschrijding van de personeelslasten wordt veroorzaakt door:

*	Salariskosten	14.624
*	Hogere dotatie voorz. Spaarverlof	-21.236
*	Dotatie voorziening ambtsjubilea	4.041
*	Kosten WKR	-24.967
*	Overige personeelskosten	-60.203
*	Kosten arbodienst	3.654
*	Kosten outplacement	-9.844
*	Kosten werkkleding	-3.717
*	Welzijn en welbevinden	-4.486
*	Reis- en verblijfkosten	4.820
*	Kosten maaltijden en consumpties	-3.381
*	Uitkeringen UWV	46.671
*	Kosten werving en selectie	-3.336
*	Scholingskosten	55.751
*	Inhuur externen (formatieontwikkeling en vervanging wegens ziekte)	-124.510
	Totaal	-126.119

Het resultaat is volgens het voorstel in de jaarrekening afgeboekt van dan wel toegevoegd aan de verschillende reserves binnen het eigen vermogen.

Een nadere toelichting op deze verschillen vindt u verder in dit jaarverslag.

Ontwikkelingen / Risico-analyse

De financiële positie van de Overlaat is solide en gezond. Om de financiële huishouding en verantwoording naar een hoger plan te tillen is zowel de begroting 2016 als de meerjarenbegroting beleidsrijker opgesteld.

Risico's liggen in de onvoorspelbare leerlingenstromingen terwijl de regio een lichte krimp laat zien de komende jaren.

De onduidelijkheid ten aanzien van de financiering van Passend Onderwijs en het LWO zijn de andere grote risico's voor de Overlaat. Hierover zijn we met het Samenwerkingsverband in onderhandeling.

Overige risico-factoren die genoemd zijn in de risico-analyse zijn:

* Verbouwingsplannen:
  Het project 'Gebouw 2055' wordt een plan voor de vernieuwbouw van het gebouw (binnen en buiten met uitzondering van de sporthal) op het gebied van o.a. energiebeheersing, luchtkwaliteit, isolatie, onderhoud en uitstraling. De verwachting is dat dit plan medio 2017 vorm zal krijgen.

* Ziekteverzuim

In 2017 zal onze accountantsdienst een risicoanalyse maken welke gekoppeld zal worden aan een nieuwe meerjarenbegroting.

Vorderingen en schulden op verbonden partijen

Als verbonden partij staat geregistreerd "Steunstichting SG de Overlaat". In model E is het vermogen en het resultaat van deze stichting over 2016 opgenomen..

Tussen de Stg. Samenwerkingsschool "de Overlaat" en de Steunstichting Sg de Overlaat bestaat een rekeningcourant die ultimo 2016 voor wat betreft de Stg. Samenwerkingsschool de Overlaat een schuld laat zien van € 489,04. Uiteraard is dit bij het financieel overzicht van de Steunstichting als vordering op Stg. Samenwerkingsschool "de Overlaat" weergegeven.

Verrekening van dit saldo vindt plaats in 2017.

Regeling beleggen en belenen

Zoals reeds eerder aangegeven wordt het steeds moeilijker (rekening houdende met de regeling beleggen en belenen en het daaraan gekoppelde treasurystatuut om de beleggingsportefeuilles aan te blijven vullen met goed renderende producten.

Reeds vroeg in het jaar 2015 was er sprake van dat de regeling beleggen en belenen qua rating aangepast zou worden, zodat meer producten voor aanschaf in aanmerking zouden komen. In de loop van 2016 is deze nieuwe regeling verschenen en is ons treasurystatuut hierop aangepast.

Gezien de rendementen hebben wij in 2015 onze portefeuille bij de Rabobank opgeheven en in mei 2016 onze portefeuille bij de ING.

De opbrengsten zijn op de gebruikelijke weg via de financiële baten en lasten verantwoord.

De Code Goed Onderwijsbestuur

De stichting Samenwerkingsschool de Overlaat wordt bestuurd door een College van Bestuur (CvB) bestaande uit één natuurlijk persoon, hierna te noemen: “de bestuurder”.

De bestuurder is verantwoordelijk voor het bepalen en uitvoeren van het beleid. De Raad van Toezicht (RvT) houdt toezicht op het beleid.

Beide organen onderschrijven de Code Goed Onderwijsbestuur en in 2016 is aan de zes lidmaatschapseisen voldaan.

De bestuurder heeft geen, al dan niet betaalde, nevenfuncties.

De bestuurder zal de gevraagde zaken publiceren, indien dit al niet gebeurd, op de website. De Statuten, en regelementen zijn begin 2016 gepubliceerd op de nieuwe website van de Overlaat. De Interne gedragscodes worden herschreven naar de gevraagde Integriteitscode en het Professioneel Statuut en zijn voor de zomer van 2016 gepubliceerd. De aanwezige klachtenregeling is aangepast aan de eisen en een Klokkenluidersregeling zal na goedkeuring door de MR worden geïntroduceerd en gepubliceerd.

De horizontale dialoog vindt structureel meerdere malen per jaar plaats met de Medezeggenschapsraad, de Ouderraad en de Leerlingenraad. Ook is er regelmatig overleg met de diverse gemeenten in bijvoorbeeld de Lokaal Educatieve Agenda (LEA) en OOGO, het Samenwerkingsverband en met de collega-scholen bijvoorbeeld bij het Regionaal Plan Onderwijsvoorzieningen (RPO).

In 2017 zal een stichting Vrienden van de Overlaat worden opgericht voor een nog intensievere dialoog met het bedrijfsleven.

De bestuurder en de RvT voeren, ter evaluatie van het functioneren van het bestuur, een functioneringsgesprek en een beoordelingsgesprek aan de hand van een jaarlijks bijgestelde managementcontract (MACON).

Over de overige drie lidmaatschapseisen wordt verantwoording afgelegd in het verslag van de RvT.

VERMOGENSBEHEER

Zoals eerder aangegeven zijn in 2015 en 2016 alle portefeuilles opgeheven. De opbrengsten van de portefeuille van de RABOBANK zijn reeds in 2015 verwerkt. De opbrengsten van de portefeuille van de ING in 2016.

De financiële baten en lasten over 2016 zien er als volgt uit:

Baten	
Rente banken	22.432
Waardeveranderingen	0
Overige opbrengsten	107.071
Totaal baten	**129.503**
Lasten	
Provisie/kosten obligaties	3.757
Totaal lasten	**3.757**
Totaal renteresultaat	**125.746**

KENGETALLEN

Alle hieronder genoemde kengetallen worden extreem positief beïnvloed door de middelen vanuit de doordecentralisatieovereenkomst die worden gereserveerd voor huisvesting. Zonder deze middelen vallen de kengetallen binnen de normen zoals door het ministerie wordt aangegeven.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft aan het vermogen om niet-voorziene tot de reguliere bedrijfsvoering behorende risico's op te vangen.

Definitie: het eigen vermogen minus de materiële vaste activa, uitgedrukt in een percentage van de rijksbijdrage OC&W/EZ.

De Overlaat heeft op basis van een analyse een gemiddeld risicoprofiel. Benchmarking leert dat bij dit profiel een weerstandsvermogen (vrij besteedbaar eigen vermogen afgezet tegen totale inkomsten) van 10 tot 15% wenselijk is om de risico’s te dekken.

	2015	**2016**
Weerstandsvermogen ultimo	32,13	39,07

De daling van het weerstandsvermogen is het gevolg van de renovatie van de sporthal die in 2015 geactiveerd is.

Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft de verhouding tussen eigen en vreemd vermogen aan en verschaft dus inzicht in de financieringsopbouw.

Definitie: eigen vermogen en voorzieningen gedeeld door het totale vermogen

	2015	2016
Solvabiliteit ultimo	79,63	82,49

Liquiditeit

De liquiditeit geeft aan in hoeverre de instelling op korte termijn aan haar verplichtingen kan voldoen.

Definitie: De verhouding tussen de vlottende activa (som van liquide middelen, vorderingen en voorraden) en de kortlopende schulden.

	2015	2016
Liquiditeit ultimo	2,37	3,32

De daling van onze liquiditeit is het gevolg de investeringen in de renovatie van de sporthal, waar tegenover staat ons behaalde resultaat en de daling van de kortlopende schulden.

Rentabiliteit

De rentabiliteit geeft aan of er sprake is van een positief dan wel negatief bedrijfsresultaat in relatie tot de totale baten.

Definitie: Resultaat gedeeld door de totale baten (inclusief rentebaten)

	2015	2016
Rentabiliteit	6,22	4,43

Kapitalisatiefactor

De kapitalisatiefactor geeft een indicatie hoe rijk een schoolbestuur is. Dit om te signaleren of onderwijsinstellingen misschien een deel van hun kapitaal niet of inefficiënt benutten voor de vervulling van hun taken.

Definitie: De activazijde van de balans minus de materiële activa betreffende onroerende goederen gedeeld door de totale baten. (incl. rentebaten)

De kapitalisatiefactor wordt gehanteerd in het onderwijs en signaleert of een onderwijsinstelling zijn kapitaal al dan niet efficiënt benut. De kapitalisatiefactor wordt berekend door het balanstotaal te verminderen met de investeringen in gebouwen en deze te delen door de totale baten. Als signaleringsgrens wordt hierbij voor kleine schoolbesturen (inkomsten minder dan 12 miljoen) 60% aangehouden. Als gevolg van de doordecentralisatiegelden die worden ontvangen van de Gemeente Waalwijk t.b.v. het realiseren van nieuwbouw en die worden gereserveerd in de reserve huisvesting wordt het balanstotaal jaarlijks hoger. Hierdoor stijgt de kapitalisatiefactor oneigenlijk. Ten einde deze ontwikkeling te verklaren onderstaand de berekening van de kapitalisatiefactor met en zonder reserve huisvesting.

	2015	2016
Kapitalisatiefactor ultimo	66,60%	70,96%

Zonder de doordecentralisatie-overeenkomst zou de kapitalisatiefactor er als volgt hebben

	2015	2016
Kapitalisatiefactor ultimo	22,46%	26,83%

Toelichting kengetallen

De kengetallen van de personele bezetting in Fte zijn gebaseerd op het aantal te verwachten leerlingen volgens de meerjarenraming. Deze gegevens zijn op hun beurt ontleend aan de bevolkingsopbouw van de gemeentes uit ons voedingsgebied en het huidige belangstellingspercentage.

In de meerjarenbegroting is rekening gehouden met een verwachte krimp in het totale leerlingenaantal in deze regio. De aanmeldingen van de afgelopen jaren (inclusief 2015-2016) lieten echter een groei zien. De meerjarenraming is hierop aangepast. Overigens de ontwikkelingen en onduidelijkheden op het gebied van financieringsstromen (zie ook paragraaf 5.5) maken dat een meerjarenbegroting een solide beeld kan laten zien van maximaal 2 jaar.

De aangekondigde aanpassing van de examenprogramma's in het VMBO zal tot gevolg hebben dat we in de regio de Langstraat een nieuw Regionaal Plan Onderwijsvoorzieningen (RPO) zullen moeten gaan opstellen. De eerste besprekingen hieromtrent hebben in 2014 plaatsgevonden.

In 2014 is een compleet nieuw digitaal netwerk (draad en draadloos) aangelegd. In 2015 is de verbouwing van de sporthal gerealiseerd. Voor de langere termijn zullen plannen worden ontwikkeld voor het duurzaam gereed maken van het gebouw voor de komende twintig jaar.

Rapportage aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem.

De financiële afdeling (FA) van de Overlaat is in 2013 versterkt door de inbreng van een controllerfunctie vanuit onze partner in de salarisadministratie SKVOB.

Na overleg met de FA en de accountantsdienst (o.a. de Managementletter 2012) zijn een 4 maanden- en een 8 maanden-rapportage (soft-close) ingevoerd. De procedures rond inkoop en budgetbeheer zijn aangescherpt. De komende jaren zullen de systemen en procedures van onze FA geïntegreerd worden met die van de SKVOB waarbij belangrijke vooruitgang zal worden geboekt op het gebied van automatisering en efficiëntie.

Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden
De belangrijkste risico's en onzekerheden voor onze school zijn:

- Ontwikkeling van het leerlingenaantal
- Onduidelijkheid aangaande de financieringsstromen
- Overheidsbeleid
- Voorgenomen investeringen

Gelet op de wijzigende omstandigheden (bijvoorbeeld groei in plaats van krimp) is in 2016 opnieuw de risicoanalyse bijgesteld.

De ontwikkelingen en onduidelijkheden op het gebied van financieringsstromen maken dat een meerjarenbegroting een solide beeld kan laten zien van maximaal 2 jaar. Het ontwikkelen van een strategisch meerjarenbeleid wordt daardoor minder betrouwbaar.

De onduidelijkheid ten aanzien van de financiering van Passend Onderwijs en het LWO zijn de andere risico's voor de Overlaat waarbij continuering van ons constructief overleg met de partners in het samenwerkingsverband cruciaal blijft.

Jaarlijks wordt onze risicoanalyse intern bijgesteld. Om de 3 jaar wordt deze door een externe instantie opnieuw opgesteld. Volgende bijstelling door externe instantie zal plaatsvinden in 2019.

Hoe proberen wij de genoemde risico's te beheersen:

Ontwikkeling van het leerlingenaantal
Wij houden in onze meerjarenraming rekening met krimp tot 225 nieuwe leerlingen. Dit lijkt ons een reëel aantal. Daarnaast constateren wij een terugloop in de verhouding LWO t.o.v. de totale populatie. Wij houden ook hier rekening met een daling tot een niveau van 40% i.p.v. de huidige ruime 50%

Onduidelijkheid aangaande de financieringsstromen
Nog steeds bestaat er de nodige onduidelijkheid over de financieringsstromen die mogelijk gaan veranderen als gevolg van de invoering van Passend Onderwijs. Vooralsnog krijgen wij onze LWO-vergoeding rechtstreeks van het Ministerie, maar in 2018 zouden deze gelden dus moeten komen via het Samenwerkingsverband. Met alle betrokken partners wordt druk overleg gevoerd om duidelijkheid te krijgen over de vergoedingen die wij de komende jaren via het samenwerkingsverband zullen ontvangen.

Overheidsbeleid
Wettelijke maatregelen zoals de flex-wet en de stijgende kosten van ontslaguitkeringen hebben ons genoodzaakt hiervoor de nodige voorzieningen in het leven te roepen.

Voorgenomen investeringen
Naar onze mening is de vergoeding van het Ministerie absoluut onvoldoende om de snelle ontwikkelingen op het gebied van ICT bij te houden. Gelukkig hebben wij een donatie mogen ontvangen van onze steunstichting waarmee wij ons netwerk volledig konden vervangen. Dit risico hebben wij dus voor enkele jaren af kunnen wentelen.

Voorgenomen verbouwingen

Zoals eerder aangegeven in het bestuursverslag zijn er plannen om ons gebouw grondig te gaan aanpassen. Dit plan wordt "gebouw 2055" genoemd. Momenteel verkeren we in de voorfase, waarin onderzoek wordt gepleegd naar de mogelijkheden en de financiering van deze plannen. In de loop van 2017 zal er meer duidelijkheid hieromtrent komen. Als wij een duidelijker beeld hebben van deze definitieve verbouwingsplannen zullen de financiële gegevens verwerkt worden in de begroting en de meerjarenraming. Omdat er op dit moment geen slag te slaan is naar de financiële consequenties hebben wij deze plannen in de meerjarenraming bij de continuïteitsparagraaf nog niet meegenomen.

Rapportage toezichthoudend orgaan

In 2016 deden zich geen mutaties voor in de samenstelling van de Raad van Toezicht (RvT) en werden er 6 reguliere vergaderingen gehouden. De Auditcommissie, welke bestaat uit drie leden van de RvT, die het bestuur adviseert op het gebied van financiën en voorwerk verricht voor de RvT ten aanzien van bijvoorbeeld de begroting en de jaarrekening, werkt naar behoren. Zie hiervoor ook het verslag van de Raad van Toezicht op pagina 4.

Continuïteitsparagraaf

Kengetallen

Kengetal	2016	Prognose 2017 (T+1)	Prognose 2018 (T+2)	Prognose 2019 (T+3)	Prognose 2020 (T+4)	Prognose 2021 (T+5)
Personele bezetting in FTE (peildatum: 31 december):	121	117	112	110	110	106
- Management/Directie	3	3	3	3	3	3
- Onderwijzend Personeel	95	92	88	86	86	83
- Overige medewerkers	23	22	21	21	21	20

Leerlingenaantallen T-1 (peildatum: 1 oktober)	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2020**
vwo/avo/vbo 1 + 2 (excl. LWOO)	263	230	247	260	273	273
vwo/avo 3 t/m 6	16	12	12	12	12	12
theoretische leerweg 3 en 4 lwoo	2	0	0	0	0	0
gemengde leerweg 3 en 4 lwoo	12	10	9	10	10	10
mavo/vbo/gemengde leerweg 3 en 4;isp alle	99	118	112	108	127	127
vbo 3 + 4 groep 4 van de Regeling	164	187	175	166	188	188
vbo 3 + 4 groep 4 lwoo v.d. Regeling	269	215	204	217	203	203
lwoo 1 + 2	213	227	213	200	187	187
Vavo-leerlingen (aantal x 0,5)	1	1	1	1	1	1
totaal:	1039	1000	973	974	1001	1001

Een meerjarenbeleidsplan maken is lastig door het constant veranderende overheidsbeleid en door de sterk afwijkende leerlingenstromen uit de meerjarenbegroting. Hierbij is uitgegaan van een aanmelding van 225 leerlingen voor leerjaar 1 en een tussentijdse instroom van 15 leerlingen in leerjaar 2 en 3. Tevens houden wij rekening met een lager aandeel LWOO leerlingen. Momenteel is dit nog rond de 50%, maar wij houden er dus rekening mee dat dit zal dalen naar ongeveer 40%.

Balans

	31-12-2016	31-12-2017	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2021
Activa						
materiële vaste activa	4.652.260	4.341.484	4.038.210	3.749.768	3.479.064	3.208.360
Financiële vaste activa	0	0	0	0	0	0
Voorraden	19.607	19.607	19.607	19.607	19.607	19.607
Vorderingen	680.761	300.000	300.000	300.000	300.000	300.000
Liquide middelen	5.784.808	6.859.032	6.820.036	7.095.231	7.380.687	7.699.893
	11.137.436	11.520.123	11.177.853	11.164.606	11.179.358	11.227.860
Passiva						
Eigen vermogen	8.325.136	8.672.107	8.875.821	8.999.558	9.151.294	9.303.030
Voorzieningen	862.241	1.001.191	558.441	524.691	490.941	490.941
Kortlopende schulden	1.950.059	1.846.825	1.743.591	1.640.357	1.537.123	1.433.889
	11.137.436	11.520.123	11.177.853	11.164.606	11.179.358	11.227.860

In bovenstaand schema zijn de volgende mutaties verwerkt:

Materiële vaste activa	Afschrijvingslasten van de verschillende jaren.
Liquide middelen	Mutaties resultaat, mutaties voorzieningen
Vorderingen	Correctie kruispost 2016 in 2017
Eigen vermogen	Mutaties resultaat, mutaties MVA, vrijval schulden
Voorzieningen	Mutaties voorzieningen (de extreme daling in 2018 is het gevolg van zeer groot onderhoud, met als grootste posten: gevelbekledingen (55.000,=), plafonds en wandsystemen (120.000,=), installaties (176.000,=) en keukenvoorziening (58.000,=)
Kortlopende schulden	Vrijval overlopende passiva

Raming van baten en lasten

BATEN	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Rijksbijdrage	10.156.688	10.151.378	9.696.192	9.387.231	9.413.426	9.413.426
Overige overheidssubsidies en subsidies	546.089	600.840	561.640	559.320	559.320	559.320
Overige baten	509.816	471.993	429.750	417.200	418.300	418.300
TOTAAL BATEN	11.212.593	11.224.211	10.687.582	10.363.751	10.391.046	10.391.046

LASTEN	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Personeelslasten	8.611.284	8.702.466	8.343.264	8.137.328	8.152.955	8.152.955
Afschrijvingen	404.954	415.776	408.274	393.442	375.704	375.704
Huisvestingslasten	567.413	586.700	584.200	584.200	584.200	584.200
Overige lasten	1.252.778	1.207.298	1.178.130	1.155.044	1.156.451	1.156.451
TOTAAL LASTEN	10.836.428	10.912.240	10.513.868	10.270.014	10.269.310	10.269.310
Saldo baten en lasten	376.164	311.971	173.714	93.737	121.736	121.736
Financiële baten en lasten	125.746	35.000	30.000	30.000	30.000	30.000
TOTAAL RESULTAAT	501.910	346.971	203.714	123.737	151.736	151.736

Bovenstaande gegevens zijn ontleend aan de in februari 2017 door de Raad van Toezicht vastgestelde meerjarenraming 2016 - 2020.

Tussentijdse rapportages (softclose per 30 april 2016 en 31 augustus 2016)

Softclose d.d. 30 april 2016

Bij de softclose van 30 april 2016 spraken wij over een verwachte lichte verhoging van het eindresultaat 2016 van € 556.895,= naar € 596.515,=. Verschil van € 39.620,=.

Verwachte opbrengsten bij de baten			
* Subsidies		-2.202	
* verkopen catering restaurant		5.000	
		2.798	
Verwachte hogere personele lasten:		-54.806	
Verwachte hogere huisvestingslasten		-23.786	
Verwachte hogere kosten detachering leerlingen		-1.586	
		-80.178	
Financiële baten en lasten		117.000	
		117.000	
	Totaal		39.620

Softclose d.d. 31 augustus 2016

Bij de softclose van 31 augustus 2016 spraken wij over een verdere verwachte verhoging van het eindresultaat 2016 van € 556.895,= naar € 733.195,=. Verschil van € 176.300,=.

Verwachte meer- en minder opbrengsten bij de baten			
* Subsidies		141.786	
* Bijdrage UWV		12.500	
* Overige inkomsten personeel		-5.485	
* Baten derden		920	
* baten ouderbijdrage		3.918	
* repro en magazijn		2.500	
* verkopen catering restaurant		15.000	
* detachering leerlingen		42.880	
* Overige w.o. correctie meerdaagse reizen		2.780	
	Totaal baten	216.799	
Verwachte hogere personeelslasten		-53.273	
Verwachte hogere huisvestingslasten		-20.885	
Verwachte hogere beheers- en administratiekosten		-2.206	
Verwachte lagere overige lasten		-37.785	
	Totaal lasten	-114.149	
Verwachte hogere financiële baten en lasten		73.650	
		73.650	
	Totaal		176.300

Verwachting resultaat volgens softclose 31 augustus 2016		733.195
Werkelijke resultaat ultimo 2016		501.910
	Verschil	-231.285

Dit verschil is te verklaren door :

* Ophoging dotaties aan de verschillende personele voorzieningen
* Drastische stijging in de laatste maanden van inhuur externen
* Correctie op afschrijvingslasten
* Kosten WKR
* Bevriezing gelden Samenwerkingsverband (schoolbudget)

Zoals eerder aangegeven zijn in 2015 en 2016 alle portefeuilles opgeheven. De opbrengsten van de portefeuille van de RABOBANK zijn reeds in 2015 verwerkt. De opbrengsten van de portefeuille van de ING in 2016.

Jaarrekening

Balans per 31-12-2016 (na resultaatsbestemming)

1 Activa

		31-12-2016 EUR	31-12-2015 EUR
	Vaste Activa		
1.2	Materiële vaste activa	4.652.260	4.533.884
1.3	Financiële vaste activa	0	998.679
	Totaal vaste activa	4.652.260	5.532.563
	Vlottende activa		
1.4	Voorraden	19.607	12.560
1.5	Vorderingen	680.761	267.466
1.7	Liquide middelen	5.784.808	4.866.064
	Totaal vlottende activa	6.485.176	5.146.089
	Totaal activa	**11.137.436**	**10.678.652**

2 Passiva

		31-12-2016 EUR	31-12-2015 EUR
2.1	Eigen vermogen	8.325.136	7.823.452
2.2	Voorzieningen	862.241	680.196
2.4	Kortlopende schulden	1.950.059	2.175.004
	Totaal passiva	**11.137.436**	**10.678.652**

Staat v. Baten en Lasten

	Baten	2016 EUR	Begroot 2016 EUR	2015 EUR
3.1	Rijksbijdragen	10.156.688	10.067.025	10.236.943
3.2	Overige overheidsbijdragen en -subsidies overige eenheden	546.089	595.650	547.609
3.5	Overige baten	509.816	381.659	487.050
	Totaal Baten	**11.212.593**	**11.044.334**	**11.271.602**

	Lasten	2016 EUR	Begroot 2016 EUR	2015 EUR
4.1	Personeelslasten	8.611.284	8.485.165	8.513.404
4.2	Afschrijvingen	404.954	379.060	301.751
4.3	Huisvestingslasten	567.413	546.270	625.956
4.4	Overige lasten	1.252.778	1.141.444	1.241.435
	Totaal Lasten	**10.836.428**	**10.551.939**	**10.682.545**
	Saldo Baten en Lasten	**376.164**	**492.395**	**589.057**
5	Financiële baten en lasten	125.746	64.500	119.281
	Resultaat	**501.910**	**556.895**	**708.338**

Kasstroomoverzicht

	2016 EUR		2015 EUR	
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Saldo Baten en Lasten	376.164		589.057	
Aanpassing voor:				
Afschrijvingen	404.954		301.751	
Mutaties voorzieningen	182.045		81.193	
Verandering in vlottende middelen:				
Voorraden	-7.048		4.131	
Vorderingen	-413.295		174.247	
Schulden	-224.945		-241.781	
Totaal Kasstroom uit bedrijfsoperaties	317.875		908.598	
Ontvangen interest	129.503		129.054	
Betaalde interest	-3.757		-9.773	
	125.746		119.281	
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		443.620		1.027.879
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investeringen in materiële vaste activa	-523.554		-2.078.894	
Desinvesteringen in materiële vaste activa			0	
Overige inv. in financiële vaste activa	998.679		517.355	
Totaal kasstroom uit investeringensactiviteiten		475.124		-1.561.539
Mutatie liquide middelen		**918.744**		**-533.660**
Mutatie liquide middelen:				
* Stand 31 december		5.784.808		4.866.064
* Stand 1 januari		4.866.064		5.399.723
		918.744		**-533.659**

Toelichting op de jaarrekening

Algemeen

Activiteiten

De activiteiten van Stichting Samenwerkingsschool ‘de Overlaat’ te Waalwijk bestaan uit het geven van Voortgezet Onderwijs overeenkomstig de wettelijke voorschriften. De grondslag van de stichting is "Algemeen Bijzonder", "Rooms Katholiek" en "Protestants Christelijk".
De stichting heeft daarbij een brede maatschappelijke functie.

wijziging m.b.t. de voormalige Stichting Vakonderwijs

De Raad van Toezicht van ‘de Overlaat’ vormde tevens het bestuur van stichting Vakonderwijs voor Waalwijk en omstreken.

De Stichting Vakonderwijs voor Waalwijk en Omstreken verzorgde tot 1 oktober 2015 cursussen in de avonduren voor volwassenen.

Met ingang van 1 oktober 2015 is de stichting Vakonderwijs opgeheven en zijn de actviteiten overgenomen door de Stichting Samenwerkingsschool "de Overlaat" in de vorm van contractactiviteiten.

De cursussen die gegeven worden zijn:

* Lascursussen onder toezicht van het Nederlands Instituut voor Lastechniek en dit volgens 4 disciplines en 4 niveau's
* Korte cursussen op het gebied van tekeninglezen
* Korte cursussen op het gebied van 3D tekenen (SolidWorks)
* Lascursussen voor hobbyisten

Conform de statuten van de stichting Vakonderwijs is het toenmalige batig saldo d.d. 30 september 2015 overgedragen aan de Steunstichting.

Verbonden partijen

De Steunstichting Scholengemeenschap De Overlaat is aan te merken als verbonden partij. Bij deze steunstichting is geen sprake van beleidsbepalende invloed door Stichting Samenwerkingsschool ‘de Overlaat’. Consolidatie heeft om deze reden evenals voorgaande jaren niet plaatsgevonden.

Een overzicht van de benodigde toelichting omtrent verbonden partijen is in model E opgenomen.

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De jaarrekening over 2016 is opgesteld conform de richtlijnen van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en overeenkomstig de verslaggevingsvoorschriften en bepalingen zoals weergegeven in Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. Tevens is Richtlijn 660 van de Raad voor de Jaarverslaggeving gevolgd. In deze richtlijn zijn voor de sector presentatie-, waarderings- en verslaggevingsvoorschriften opgenomen.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva gewaardeerd volgens het kostprijsmodel.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Rapporteringsvaluta

De bedragen in de tabellen worden gepresenteerd in euro’s.

Financiële instrumenten

Algemeen

De stichting maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de stichting blootstellen aan renterisico’s, kredietrisico’s en liquiditeitsrisico’s. Deze betreffen financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen.

De stichting handelt niet in financiële derivaten en heeft procedures en gedragslijnen om de omvang van het kredietrisico bij elke tegenpartij of markt te beperken. Bij het niet nakomen door een tegenpartij van aan de stichting verschuldigde betalingen blijven eventuele daaruit voortvloeiende verliezen beperkt tot de marktwaarde van de desbetreffende instrumenten. De contractwaarde of fictieve hoofdsommen van de financiële instrumenten zijn slechts een indicatie van de mate waarin van dergelijke financiële instrumenten gebruik wordt gemaakt en niet van het bedrag van de kredietrisico’s en marktrisico’s.

Reële waarde

De reële waarde van de meeste in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, effecten, liquide middelen en kortlopende schulden, benadert de boekwaarde ervan. De reële waarde van de overige in de balans verantwoorde financiële instrumenten wijkt niet materieel af van de boekwaarde.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname.

De bestede subsidies in verband met de aanschaf van (materiële) vaste activa worden gepassiveerd onder de overlopende passiva. Deze subsidies worden tijdsevenredig over de geschatte economische levensduur van deze activa ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht.

Voor de kosten van periodiek groot onderhoud wordt een voorziening gevormd. Deze voorziening is opgenomen onder de overige voorzieningen aan de passiefzijde van de balans.

Het systeem van afschrijvingen is als volgt:

Aankleding gebouwen:	2,5 % van de aanschafwaarde
Verbouwingen	3,3 - 5 % van de aanschafwaarde
Schoolmeubilair	6,6 % van de aanschafwaarde
Kantoormeubilair	6,6 % van de aanschafwaarde
Machines en gereedschap	5 - 33 % van de aanschafwaarde
Computers	20 - 33 % van de aanschafwaarde
Software	20 % van de aanschafwaarde

Financiële vaste activa

De onder de financiële vaste activa opgenomen obligaties, die eveneens niet behoren tot een handelsportefeuille (en die worden aangehouden tot het einde van de looptijd) worden gewaardeerd op de geamortiseerde kostprijs.

Voorraden

Voorraden grond- en hulpstoffen en handelsgoederen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere netto-opbrengstwaarde. Deze lagere netto-opbrengstwaarde wordt bepaald door individuele beoordeling van de voorraden.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen en overlopende activa worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde.

Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorzieningen

Pensioenen

De stichting heeft voor haar werknemers een toegezegd-pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd.

De verplichtingen, welke voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds ABP. De stichting betaalt hiervoor premies waarvan de helft door de werkgever wordt betaald en de helft door de werknemer.

De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat.

Naar de stand van ultimo december 2016 is de dekkingsgraad van het pensioenfonds 96,6% (bron: website www.abp.nl). De Overlaat heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. De Overlaat heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Voorziening groot onderhoud

De voorziening ter gelijkmatige verdeling van lasten voor groot onderhoud van gebouwen wordt bepaald op basis van de te verwachten kosten over een reeks jaren. De voorziening wordt lineair opgebouwd. Het uitgevoerde onderhoud wordt ten laste van deze voorziening gebracht.

Voorziening voor personele fricties

Voor de op balansdatum bestaande verplichtingen tot doorbetaling van de lonen en salarissen van het per balansdatum naar verwachting voor langere tijd voor een ex-werknemer is een voorziening gevormd ter grootte van het naar verwachting in de toekomst verschuldigde bedrag. De aan deze ex-werknemers betaalde bedragen worden ten laste van deze voorziening gebracht. Deze voorziening is gewaardeerd op contante waarde.

Uitgestelde beloningen

Op basis van Richtlijn 271 van de Raad voor de Jaarverslaggeving is een voorziening opgenomen voor verplichtingen uit hoofde van toekomstige uitkeringen bij ambtsjubilea van personeelsleden. De voorziening is opgenomen tegen de contante waarde van de toekomstige uitbetalingen en is afhankelijk van de ingeschatte blijfkans, gemiddelde salarisstijging en disconteringsvoet. De werkelijke jubilea-uitkeringen worden ten laste van deze voorziening gebracht.

Kortlopende schulden

Dit betreffen schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar. Kortlopende schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde van de schuld.

Overlopende passiva

De overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

De bestede subsidies in verband met de aanschaf van (materiële) vaste activa worden gepassiveerd onder de overlopende passiva. Deze subsidies worden tijdsevenredig over de geschatte economische levensduur van deze activa ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Algemeen
Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de netto-omzet en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen kosten. De kosten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen.

Winsten worden verantwoord in het jaar waarin de omzet is gerealiseerd. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. De overige baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben.

Opbrengstverantwoording algemeen
De opbrengsten uit dienstverlening worden verantwoord naar rato van de verrichte prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum en in verhouding tot in totaal te verrichten diensten (onder de voorwaarde dat het resultaat betrouwbaar kan worden geschat, De met de opbrengsten samenhangende lasten worden toegerekend aan de periode waarin de baten zijn verantwoord

SUBSIDIE'S

Rijksbijdrage

De ontvangen (normatieve) rijksbijdrage en de niet-geoormerkte OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekeningsclausule) worden in het jaar waarop de toekenningen betrekking hebben volledig verwerkt als baat in de staat van baten en lasten.

Geoormerkte OCW-subsidies met een vrij besteedbaar overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waar nog geen activiteiten voor zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva.

Geoormerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn nog niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

Overige exploitatiesubsidies

Overige exploitatiesubsidies worden ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde lasten komen/waarin de opbrengsten zijn gederfd/waarin het exploitatietekort zich heeft voorgedaan.

Ouderbijdrage

De ouderbijdrage wordt gewaardeerd tegen de verwachte ontvangst van de bijdrage van de ouders/verzorgers van een schooljaar die bestaat uit de reguliere bijdrage t.b.v. activiteiten voor de leerlingen. Uit deze post vindt er bij de werkelijke activiteit een vrijval plaats ten gunste van de betreffende activiteit uit deze ouderbijdrage in de exploitatierekening. Dit is gebaseerd op het werkelijke aantal leerlingen maal de werkelijke kosten van de betreffende aktiviteit.

BEDRIJFSLASTEN

Personele kosten:

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de resultatenrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers

Alle overige bedrijfskosten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten betreffen ontvangen (te ontvangen) en betaalde (te betalen) rente in de verslaglegperiode

Resultaatsbepaling

De baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Het resultaat wordt bepaald door het verschil tussen baten en lasten.

Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode.

Ontvangen interest en ontvangen dividenden worden opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Betaalde interest en betaalde dividenden worden opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten.

2. TOELICHTING OP DE AFZONDERLIJKE POSTEN VAN DE BALANS

1. ACTIVA

1.2 Materiële vaste activa

	Gebouwen en terreinen 1-1-2016 EUR	In uitvoering 1-1-2016 EUR	Inventaris en apparatuur EUR	Totaal 31-12-2016 EUR
Cumulatieve aanschafwaarde 01-01-2016	4.801.364	37.450	3.510.151	8.348.966
Cumulatieve afschrijving 01-01-2016	-1.607.830	0	-2.207.251	-3.815.082
Boekwaarde 01-01-2016	3.193.534	37.450	1.302.900	4.533.884
Investeringen 2016	87.621	66.524	455.067	609.211
Desinvesteringen 2016	0	-85.657	0	-85.657
Afschrijvingen 2016	-188.982	0	-215.972	-404.954
				0
Correctie cumulatieve aanschaf	0	0	0	0
Correctie cumulatieve afschrijving	-225	0	0	-225
				0
Cumulatieve aanschafwaarde 31-12-2016	4.888.985	18.317	3.965.218	8.872.520
Cumulatieve afschrijving 31-12-2016	-1.797.037	0	-2.423.223	-4.220.260
Boekwaarde 31-12-2016	3.091.948	18.317	1.541.995	4.652.260

1.3 Financiële vaste activa

		Boekwaarde 1-1- 2016 EUR	Investering en verstrek-kingen EUR	Desinv. en aflossingen EUR	Resultaat deel-neming EUR	Boekwaarde 31-12-2016 EUR
1.3.6	Effecten	998.679	0	998.679	0	0
	Financiële vaste activa	998.679	0	998.679	0	0
	Uitsplitsing					
1.3.6.2	Obligaties	998.679	0	998.679	0	0
	Effecten	998.679	0	998.679	0	0

Toelichting op de vaste activa:

Gebouwen:

De gebouwen zijn opgenomen in de balans voor zover het de investeringen betreft die het bestuur hetzij uit eigen middelen of uit gelden afkomstig van OCW/EZ in de afgelopen jaren in het gebouw heeft gedaan. Bij de doordecentralisatie in 2005 is het juridisch en economisch eigenaarschap van het gebouw om niet overgedragen aan het bestuur. De WOZ waarde van het gebouw bedraagt op peildatum 01-01-2016 € 8.570.000,=.

Toelichting op de financiële vaste activa:

De effecten zijn bij de beginbalans opgenomen tegen geamortiseerde waarde.
Het totale pakket is per 13-05-2016 volledig verkocht

Het positieve resultaat van deze transactie is verantwoord bij de financiele baten en lasten

Voorraden & Vorderingen

1.4 Voorraden

		31-12-2016 EUR	31-12-2015 EUR
1.4.1	Gebruiksgoederen	19.607	12.560
	Voorraden	19.607	12.560
	Uitsplitsing:		
1.4.1.1	Verkrijgingsprijs gebruiksgoederen	19.607	12.560
	Gebruiksgoederen	19.607	12.560

1.5 Vorderingen

		31-12-2016 EUR	31-12-2015 EUR
1.5.1	Debiteuren	124.852	141.699
1.5.6	Overige overheden	21.359	22.609
1.5.7	Overige vorderingen	490.501	55.334
1.5.8	Overlopende activa	44.049	47.824
	Vorderingen	680.761	267.466
	Uitsplitsing:		
1.5.7.1	Personeel	799	1.292
1.5.7.2	Overige	490.501	54.042
	Overige vorderingen	491.300	55.334
1.5.8.1	Vooruitbetaalde kosten	44.049	47.824
	Overlopende activa	44.049	47.824

Toelichting op post 1.5.1.:

De post debiteuren betreft het saldo van de in rekening gebrachte kosten bij leerlingen voor een bedrag van € 19.188,09 en overige debiteuren voor een bedrag van € 105.664,30.

Toelichting op post 1.5.6.:

Deze post betreft vooral de afwikkeling doordecentralisatiegelden 2016 van de Gemeente Waalwijk

Toelichting op post 1.5.7.:

Het openstaande bedrag betreft hoofdzakelijk een kruispost met de Steunstichting ter grootte van € 475.000,= a.g.v. een foutieve boeking van de ING. De overige posten betreffen diverse kleine vorderingen.

Liquide middelen

1.7	Liquide middelen	31-12-2016 EUR	31-12-2015 EUR
1.7.1	Kasmiddelen	265	441
1.7.2	Tegoeden op bank- en girorekeningen	5.784.543	4.865.622
	Liquide middelen	5.784.808	4.866.064

De verschillende tegoeden op bank- en girorekeningen zijn als volgt te specificeren:

			31-12-2016 EUR		31-12-2015 EUR
Postbank		11.09.527	58.552		55.787
ING		48.45.73.950	99.065		235.472
ING		11.21.25.00	1.484.864		1.483.402
ING		68.32.73.078	1.091.419		1.238.600
ING		Beleggingsrekening	1.241.927		102.138
ING		65.38.83.315	185.000		185.000
Rabobank	16.58.46.801		107.429		67.415
Rabobank	10.18.260.420		1.238.349		1.225.107
Rabobank	16.26.53.638		274.601		272.700
ABN-AMRO		44.74.48.854	3.337		0
Totaal				5.784.543	4.865.622

Eigen vermogen

2.1 Eigen vermogen

		Stand 1-1-2016 EUR	Resultaat EUR	Overige mutaties EUR	Stand 31-12-2016 EUR
2.1.2	Bestemmingsreserve (publiek)	7.823.450	501.910	-225	8.325.136
	Eigen vermogen	7.823.450	501.910	-225	8.325.136
	Uitsplitsing:				
2.1.2.N	Huisvestingsbeleid	5.014.165	369.562	-225	5.383.502
	Personeel	2.314.855	147.313	0	2.462.168
	Overige	494.430	-14.965	0	479.466
	Bestemmingsreserve (publiek)	7.823.450	501.910	-225	8.325.136

		Stand 1-1-2016 EUR	Resultaat EUR	Overige mutaties EUR	Stand 31-12-2016 EUR
Specificatie:	Reserve personeel	2.167.149	157.678		2.324.827
	Reserve zorggelden	69.775	1.149		70.923
	Reserve BAPO	77.932	-11.514		66.418
					0
					0
	Renovatie/nieuwbouw	4.753.339	397.450		5.150.789
	Afschrijving gebouwen	260.825	-27.888	-225	232.712
					0
	Reserve afschr. Pleinen	66.603	-22.009		44.594
	Reserve inventaris	409.606	6.744		416.350
	Reserve overige afdelingen	18.222	300		18.522
	Bestemmingsreserve (publiek)	7.823.450	501.910	-225	8.325.136

Toelichting op het eigen vermogen:

Het eigen vermogen van de stichting bestaat uit de volgende bestemmingsreserves:

- **Reserves personeel** met een eindsaldo per 31-12-2016 van € 2.324.827,=

Deze reserve dient ter dekking van toekomstige personeelskosten. Hierbij moet men denken aan uitbreiding en instandhouding personeelsbestand en ontslag. Tevens zal uit deze reserve een sociaal fonds gevormd worden.

- **Reserve zorggelden** met een eindsaldo per 31-12-2016 van € 70.923,=

Deze reserve is gevormd uit een eenmalige uitkering vanuit het samenwerkingsverband en is gereserveerd voor extra toekomstige uitgaven t.b.v. zorg.

- **Reserve Bapo** met een eindsaldo per 31-12-2016 van € 66.418,=

Deze reserve is afkomstig uit de voormalige voorziening en is bedoeld ter dekking van toekomstige uitgaven van nog gespaarde Bapo-rechten.

- **Reserve renovatie/nieuwbouw** met een eindsaldo per 31-12-2016 van € 5.150.789,=

Deze reserve wordt gevoed door de doordecentralisatiegelden die wij jaarlijks ontvangen van de gemeente Waalwijk. Deze reserve moet ons op lange termijn in staat stellen te voorzien in nieuwbouw en/of grondige renovatie.

- **Reserve afschrijving gebouwen** met een eindsaldo per 31-12-2016 van € 232.712,=

Deze reserve dient ter dekking van afschrijvingslasten van investeringen in gebouwen met uitzondering van de pleinen.

- **Reserve afschrijving pleinen** met een eindsaldo per 31-12-2016 van € 44.594,=

Deze reserve dient ter dekking van afschrijvingslasten van de investering in de pleinen.

- **Reserve inventaris** met een eindsaldo per 31-12-2016 van € 416.350,=

Deze reserve dient ter dekking van afschrijvingslasten van aangeschafte dan wel nog aan te schaffen inventarisartikelen.

- **Overige reserves** met een eindsaldo per 31-12-2016 van € 18.522,=

Deze kleine reserves bestaan vooral uit gelden die door leerlingen opgebouwd zijn uit stagewerkzaamheden e.d. Onttrekkingen bestaan veelal uit extra activiteiten voor leerlingen.

Voorzieningen

2.2 Voorzieningen

		Stand per 1-1- 2016	Dotaties	Onttrek-kingen	Vrijval	Stand per 31-12-2016	Kortlopend deel <1 jaar	Langlopend deel >1 jaar
2.2.1	Personeelsvoorzieningen	232.406	229.536	0	95.494	366.449	0	366.449
2.2.3	Voorziening groot onderhoud	447.790	115.000	66.998	0	495.792	0	495.792
	Voorzieningen	680.196	344.536	66.998	95.494	862.241	0	862.241

Specificatie personeelsvoorzieningen:

Jubileumgratificatie	80.908	9.500	0	13.167	77.241	0	77.241
Personele fricties	70.719	133.800	0	82.326	122.192	0	122.192
Spaarverlof persoonlijk budget	80.780	86.236	0	0	167.016	0	167.016
	232.406	229.536	0	95.494	366.449	0	366.449

Kortlopende schulden

2.4 Kortlopende schulden

		31-12-2016 EUR	31-12-2015 EUR
2.4.3	Crediteuren	73.899	132.024
2.4.7	Belastingen en premies sociale	346.245	335.196
2.4.8	Schulden terzake van pensioenen	86.305	87.183
2.4.9	Overige kortlopende schulden	47.567	145.920
2.4.10	Overlopende passiva	1.396.044	1.474.682
	Kortlopende schulden	1.950.059	2.175.004
	Uitsplitsing:		
2.4.7.1	Loonheffing	346.245	335.196
2.4.9.2	Overige	47.567	145.920
	Overige kortlopende schulden		
2.4.10.3	Vooruitontvangen investeringssubsidies	984.026	1.087.260
2.4.10.4	Vooruitontvangen Subs. OC&W/EZ	144.305	20.424
2.4.10.5	Vakantiegeld en -dagen	243.074	233.860
2.4.10.6	Accountants- en administratiekosten	8.773	8.530
2.4.10.8	Overige	15.866	124.608
	Overlopende passiva	1.396.044	1.474.682

Toelichting post 2.4.7

Betreft alleen de verschuldige loonheffing. Er zijn dus geen premies sociale lasten verschuldigd.

Toelichting post 2.4.10.4

Dit betreft een nog af te wikkelen post studieverlof van mw. C. Janssens (€ 473,76, beschikkingsnummer 647034-01) en de diverse posten van de grootboekrekening 259.021 (Transitorische posten t.b.v. de opbrengsten)

Toelichting post 2.4.10.5

Betreft reservering VU

Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen.

De school heeft per balansdatum doorlopende rechten en verplichtingen die niet op balans zijn opgenomen. Dit betreft een doorlopende contract met betrekking tot kopieerwerk en het contract inzake levering van schoolboeken.

* Het kopieercontract met Infotheek heeft een looptijd van 5 jaar met een stilzwijgende verlenging voor 12 maanden. De contractwaarde per jaar blijft met een totaalbedrag van € 20.000 ruimschoots onder de grens van Europese aanbesteding.
  Ingangsdatum van het contract was februari 2012. Resterende looptijd per 31-12-2016 = 2 maanden

* Het contract inzake de levering van schoolboeken had een looptijd van drie jaar en eindigde in schooljaar 2014 - 2015. Dit contract werd in 2010 afgesloten met Iddink BV na een Europese aanbesteding. Dit contract kende geen contractwaarde, maar wel de verplichting om lesmateriaal af te nemen bij deze leverancier. Ingaande 1 februari 2015 is voor een periode van 54 maanden dit contract opnieuw Europees aanbesteed en opnieuw gegund aan Iddink.

* Voor onderwijsinstellingen vallende onder de WVO is het op basis van de Regeling "Onvoorziene gevallen bij invoering vereenvoudiging bekostiging Voortgezet Onderwijs"(kenmerk: WJZ2005/54063802) toegestaan een vordering op te nemen op het Ministerie van OC&W/EZ. Stichting Samenwerkingsschool "de Overlaat" heeft de keuze gemaakt om geen vordering op te nemen in de balans en deze als niet uit de balans blijkend actief toe te lichten.

  De vordering op het Ministerie van OC&W/EZ wordt jaarlijks berekend op maximaal 7,5% van de personele lumpsum van het betreffende jaar (zijnde het betaalritmeverschil).

  Voor 2016 zou dit een vordering betreffen van € 598.504,=

* Als gevolg van onze stijging in het leerlingenaantal waren wij per 1 augustus 2014 genoodzaakt om uit te kijken naar tijdelijke huisvestingsmogelijkheden. Wij hebben hiervoor een drietal noodlokalen laten plaatsen tussen de twee praktijkvleugels. Vooralsnog hebben wij met dit bedrijf een contract voor deze lokalen afgesproken voor de duur van 4 jaar.

* Al onze kluisjes t.b.v. leerlingen zijn opgenomen in verschillende huurcontracten. De leerlingen betalen voor het gebruik van een kluisje (wat wij verplicht hebben gesteld) een jaarlijkse bijdrage.

* Voor de lopende ww-uitkeringen en lopende bovenwettelijke uitkeringen is ultimo 2016 een voorziening op de balans opgenomen. Voor de ex-werknemers die ultimo 2016 een ww-uitkering hebben lopen is in de voorziening rekening gehouden met een eventuele bovenwettelijke uitkering in de toekomst.

  Inmiddels is een samenwerkingsovereenkomst gesloten met Randstad die met name onze personeelsleden die een bovenwettelijke uitkering genieten gaat begeleiden naar passende arbeid. Dit om de uitkeringskosten proberen te verminderen.

Toelichting op de staat van Baten en Lasten

Hieronder treft u een cijfermatige toelichting aan op de staat van baten en lasten 2016. Voor de inhoudelijke analyse van de afwijkingen tussen realisatie 2016 t.o.v. 2015 en afwijkingen 2016 t.o.v. de begroting verwijzen wij u naar de toelichting op de baten en lasten in deze jaarrekening.

Overheidsbijdragen

3.1 Rijksbijdragen

		2016 EUR	2015 EUR
3.1.1	Rijksbijdragen OCW/EZ	9.392.501	9.367.854
3.1.2	Overige subsidies OCW/EZ	688.399	735.644
3.1.4	Ontvangen doorbetalingen Rijksbijdrage SWV	75.787	133.446
		10.156.688	10.236.943
	Uitsplitsing:		
3.1.1.1	OCW/EZ	9.392.501	9.367.854
	OCW/EZ		
3.1.2.1.1.	Geoormerkte subsidies	43.274	94.536
3.1.2.2.1	Niet-geoormerkte subsidies	572.625	568.608
3.1.2.3.1	Toerekening investeringssubsidies	72.500	72.500
	Overige subsidies OCW/EZ	688.399	735.644

3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies

		2016 EUR	2015 EUR
3.2.1	Overige overheidsbijdragen en -subsidies	546.089	547.609
	Totaal overige overheidsbijdragen en -subsidies	546.089	547.609

Toelichting post 3.2.1

Deze post betreft de ontvangen gelden van de Gemeente Waalwijk

*	Doordecentralisatievergoeding	546.089	547.609
		546.089	547.609

Toelichting post 3.1.2. Subsidies OC&W/EZ.

Aangaande verantwoording van de prestatieboxmiddelen VO 2016 verwijzen wij u graag naar het bestuursverslag onder het hoofdstuk "Onderwijs", alwaar deze verantwoording is opgenomen.

Overige baten

3.5 Overige baten

		2016 EUR	2015 EUR
3.5.1	Verhuur	14.172	9.167
3.5.2	Detachering personeel	0	9.855
3.5.5	Ouderbijdragen	73.470	103.903
3.5.6	Overige	422.174	364.126
	Overige baten	509.816	487.050

3.5.6 Specificatie overige

	2016 EUR	2015 EUR
Overige inkomsten personeel	38.468	65.560
Bijdr. SWV inzake arrangementen	15.150	11.500
Detachering leerlingen	89.085	70.959
Verhuur kluisjes/schoolpasjes	14.528	14.211
Verkopen magazijn	35.636	25.492
Verkopen catering	64.127	53.709
Meerdaagse reizen	35.339	23.120
Cursusgelden avondopleiding	64.807	24.250
Vrijval bijdrage Steunstichting	30.734	30.734
Overige	34.301	44.591
	422.174	364.126

Lasten

4.1 Personeelslasten

		2016 EUR	2015 EUR
4.1.1	Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten	7.637.391	7.445.657
4.1.2	Overige personele lasten	1.020.564	1.103.959
4.1.3	Af: uitkeringen UWV	46.671	36.213
	Personeelslasten	8.611.284	8.513.404
	Uitsplitsing:		
4.1.1.1	Brutolonen en salarissen	6.099.341	6.014.457
4.1.1.2	Sociale lasten	792.845	367.926
4.1.1.3	Pensioenpremies	745.205	1.063.274
	Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten	7.637.391	7.445.657
4.1.2.1	Dotaties personele voorzieningen	181.695	171.947
4.1.2.3	Personeel niet in loondienst	449.510	559.027
4.1.2.3	Overig	389.359	372.985
	Overige personele lasten	1.020.564	1.103.959

Gemiddelde personeelsbezetting	2016	2015
Personele bezetting in FTE:	121	119
- Management/Directie	3	4
- Onderwijzend Personeel	95	93
- Overige medewerkers	23	22

4.2 Afschrijvingen

		2016 EUR	2015 EUR
4.2.2	Materiële vaste activa	404.954	301.751
	Afschrijvingen	404.954	301.751

4.3 Huisvestingslasten

		2016 EUR	2015 EUR
4.3.1	Huur	18.370	41.383
4.3.2	Verzekeringen	22.829	22.598
4.3.3	Onderhoud	124.739	153.038
4.3.4	Energie en water	171.945	171.750
4.3.5	Schoonmaakkosten	74.812	84.410
4.3.6	Heffingen	39.719	37.777
4.3.8	Dotatie onderhoudsvoorziening	115.000	115.000
	Huisvestingslasten	567.413	625.956

4.4 Overige lasten

		2016 EUR	2015 EUR
4.4.1	Administratie en beheerslasten	182.542	213.266
4.4.2	Inventaris, apparatuur en leermiddelen	347.970	317.977
4.4.4	Overige	722.266	710.191
	Overige lasten	1.252.778	1.241.435
	Specificatie honorarium:		
4.4.1.1	Honorarium onderzoek jaarrekening	18.526	20.947
4.4.1.2	Honorarium andere controle-opdrachten	3.691	0
4.4.1.3	Honorarium fiscale adviezen	0	0
4.4.1.4	Honorarium andere niet-controledienst	0	0
	Accountantslasten	22.216	20.947

Accountantskosten zijn bepaald op de reeds werkelijk gemaakte kosten en de (verwachte) afrekening 2017 over het boekjaar 2016

4.4.4 Specificatie overige

	2016 EUR	2015 EUR
Representatiekosten	68.040	58.249
Sportdagen en vieringen	18.009	20.378
Reisjes en excursies	92.097	78.526
Meerdaagse reizen	34.899	27.178
Kantinekosten	30.592	41.034
Inkopen magazijn	37.944	42.759
Inkopen catering	31.304	25.628
Bedrijfsauto	1.708	2.119
Schoolpasjes	31.277	25.659
Schoolzwemmen	0	4.530
Detachering leerlingen	34.819	56.524
Boekenfonds	341.577	327.608
	722.266	710.191

Financieel en buitengewoon

5 Financiële baten en lasten

		2016 EUR	2015 EUR
5.1	Rentebaten	22.432	83.553
5.3	Waardeveranderingen fin. vaste activa en effecten	0	-7.005
5.4	Overige opbrengsten fin. vaste activa en effecten	107.071	52.505
5.5	Rentelasten (-/-)	3.757	9.773
	Financiële baten en lasten	125.746	119.281

Toelichting staat van baten en lasten over 2016

Resultaat

Het resultaat over 2016 bedraagt € 501.910,= t.o.v. een begroot resultaat van € 556.895,=

Het resultaat van € 501.910,= valt te splitsen in een exploitatieresultaat van € 376.164,= en een resultaat financiële baten en lasten van € 125.746,=

In ogenschouw nemende dat het resultaat met betrekking tot de doordecentralisatie bestond uit een toevoeging van € 397.450,= (incl rente van € 80.873,=) kan gesteld worden dat wij een positief exploitatieresultaat hebben behaald van € 104.460,=

Analyse op hoofdlijnen van de de verschillen tussen de cijfers 2016 t.o.v. 2015

3.1 Rijksbijdrage

De opbrengsten voor de personele- en materiële lumpsum kennen in vergelijking met 2015 een hogere opbrengst van € 24.647,= . Dit is onder andere het gevolg van de lichte stijging van ons leerlingenaantal, maar vooral door de bijstelling van de GPL en fluctuaties in de inhoudingsbedragen voor uitkeringskosten.

Er is € 47.245,= minder ontvangen aan overige subsidies OCW/EZ. Dit als gevolg van diverse aanpassingen in de extra subsidies. Met name de subsidie subsidie studieverlof daalde met een bedrag van € 27.175,= en de subsidieVSV VO vast met een bedrag van € 8.034,=.

De bijdrage SWV zoals verantwoord onder de rijksbijdrage is in vergelijking met 2015 gedaald met een bedrag van € 57.659,=. Dit vanwege het feit dat het SWV vanwege financiële problemen in 2016 heeft besloten het scholenbudget voor schooljaar 2016 - 2017 niet uit te betalen.

3.2 Overige overheidsbijdragen en subsidies

De overige overheidsbijdragen (doordecentralisatiegelden) zijn als gevolg van de aanpassing van de normen gedaald met een bedrag van € 1.520,=

3.5 Overige baten

De overige baten 2016 zijn in vergelijking met 2015 gestegen met een bedrag van € 22.766,=. Dit wordt vooral veroorzaakt door de stijging van inkomsten cursusgelden avondopleiding met € 40.000,=, opbrengst verhuur met € 5.000,=, detacheringsgelden leerlingen met € 18.000,=, verkopen magazijn en catering met € 20.000 en meerdaagse reizen met € 12.000,=. Daar stond een daling van de inkomsten tegenover aangaande: detachering personeel met 10.000,=, Ouderbijdrage met € 30.000,= (dit vanwege de omzetting van het systeem in 2015) en de overige inkomsten personeel en overige met met € 37.000,=.

4.1 Personeelslasten

De stijging van de kosten voor lonen en salarissen is het gevolg van de (kleine) stijging van ons leerlingenaantal en wijzigingen in de daardoor benodigde formatie. Verder zijn de salarissen als gevolg van CAO-afspraken in 2016 behoorlijk gestegen.

Zoals bij de analyse van de cijfers in vergelijking met de begoting al is aangegeven is met name de inhuur van medewerkers via de uitzendbureau's voor reguliere lessen en vervanging van langdurig zieken debet aan de hoge kosten voor overige personele lasten. Tevens is in 2016 behoorlijk gedoneerd aan de diverse personele voorzieningen. Dit i.v.m. de alsmaar stijgende uitkeringskosten.

4.2 Afschrijvingen

De afschrijvingslasten zijn als gevolg van de renovatie van de sporthal (vanaf 01-09-2015) en de investeringen in inventaris gestegen met een bedrag van € 103.203,=.

4.3 Huisvestingslasten

De daling van de totale huisvestingslasten met een bedrag van € 58.543,= wordt vooral veroorzaakt door meevallende kosten voor onderhoud en schoonmaak met een bedrag van bijna € 38.000,=. Verder zijn door de volledige ingebruikname van de sporthal de huurkosten gedaald met een bedrag van ruim € 20.000,=

4.4 Overige lasten

De stijging van de overige lasten met ruim € 12.000,= is het gevolg van daling van de administratie en beheerslasten met een bedrag van bijna € 31.000,=, een stijging van de inventaris, appartuur en leermiddelen met € 30.000,=. De overige verschillen zijn diverse verschuivingen binnen de overige lasten. (zie specificatie bij de toelichting op de staat van baten en lasten)

* Verhoging administratiekosten met € 20.358,= als gevolg van een met ingang van 2015 andere verdeling van de ICT-kosten.
* Verhoging leermiddelen met € 72.908,= vooral door investeringen in zowel inventaris als gebruiksmaterialen t.b.v. de nieuwe examens en vernieuwing VMBO.
* Verhoging overige lasten met een bedrag van € 23.678,= wat vooral veroorzaakt wordt door de behoorlijke stijging van de kosten van boeken voor onze leerlingen.

5. Financiële baten en lasten

De stijging van de baten t.o.v. 2015 wordt vooral veroorzaakt door de verkoop/opbrengst van de portefeuille van de ING in 2016. Rentebaten daarentegen dalen tot een zeer laag niveau.

Analyse op hoofdlijnen cijfers begroting en resultaat 2016

3.1 Rijksbijdrage

De opbrengsten voor de personele- en materiële lumpsum kennen in vergelijking met de begroting een lagere opbrengst van € 7.831,=. Dit is een afwijking van slechts 0,08%. Dit betekent dat onze berekeningen bij het opstellen van de begroting zeer nauwkeurig zijn.

De Overige subsidies OC&W/EZ kennen een hogere opbrengst van € 21.706, die vooral veroorzaakt werd door de subsidie lente- en zomerschool die in de loop van 2016 werd aangevraagd en niet in de begroting was opgenomen.

3.2 Overige overheidsbijdragen

De gelden voor de doordecentralisatie zijn € 7.061.50,= lager dan begroot. Dit als gevolg van ons dalend leerlingenaantal (teldatum 1 oktober 2016 en formeel aantal leerlingen, dus exclusief de gedetacheerde leerliungen) en de aanpassing van het vergoedingsbedrag i.v.m. indexering.

3.5 Overige baten

De post overige baten kent een positief resultaat van ruim € 85.000,= t.o.v. de begroting. Debet hieraan zijn diverse kleine posten die een meeropbrengst kennen als gevolg van ons stijgende leerlingenaantal en baten die niet in de begroting waren opgenomen. Denk hierbij aan overige inkomsten personeel, opbrengst verhuur kluisjes, opbrengst magazijn (vooral kleding) en opbrengst catering. Daarnaast zijn er ook weer meer leerlingen op detacheringsbasis aangenomen dan gepland.

Verder kan opgemerkt worden dat wij de nodige voorzichtigheid betrachten bij de opstelling van de begroting aangaande overige inkomsten. Slechts zaken die nagenoeg zeker zijn worden door ons opgenomen. Vandaar dat veelal aan het einde van het jaar deze post een positief resultaat laat zien.

De totale baten zijn € 168.259,= (exclusief financiële baten en lasten) hoger dan begroot.

4. Personeelslasten

De personele lasten over 2016 zijn met € 126.119,= overschreden. Deze overschrijding is vooral te wijten aan de stijging van de salarissen met ingang in 2016 a.g.v. CAO-wijzigingen en aanpassingen van onze formatie per 1 augustus 2016. Verder is de post inhuur derden, voornamelijk docenten via uitzendbureau Maandag, met € 124.510,= overschreden. Bij de inhuur derden was veelal sprake van vervanging wegens ziekte en bleek het niet mogelijk om deze vacatures op andere wijze te vervullen.

4.2. Afschrijvingen

De afschrijvingslasten zijn over 2016 met € 25.894,= overschreden. Deze overschrijding is vooral het gevolg van afschrijvingslasten a.g.v. de renovatie van de sporthal met ingang van 1 september 2015. Het overige verschil is het gevolg van extra investeringen in inventaris in de loop van 2016 en die bij het opstellen van de begroting niet waren voorzien. (nieuwe profielen bij de praktijkafdelingen)

4.3. Huisvestingslasten

De huisvestingslasten kennen t.o.v. de begroting een tekort van € 23.899,=.

Dit tekort is hoofdzakelijk het gevolg van de in de loop van 2016 aangegane contracten met de WML voor de schoonmaak. Dit als gevolg van personele mutaties binnen ons eigen personeel. De overige posten geven slechts kleine verschillen te zien die elkaar opvangen.

4.4 Overige lasten

De overige lasten kennen t.o.v. de begroting een overschrijding van € 91.273,=

Deze overschrijding wordt met name veroorzaakt door extra uitgaven administratie en beheerslasten met ruim € 2.500,=, de extra uitgaven bij de leer- en hulpmiddelen a.g.v. nieuwe exameneisen en kosten invoering vernieuwing VMBO met een bedrag van ruim € 27.000,= en de overige lasten met ruim € 90.000,=. Opvallende verschillen van deze laatste post zijn: Representatiekosten + € 12.500,=, reisjes en excursies + € 20.000,=, Kantine, magazijn en catering + € 9.500,=,schoolpasjes + € 8.000,=, detachering leerlingen + € 22.000,= en het boekenfonds + € 21.000,=

5. Financiële baten en lasten

Totale resultaat t.o.v. de begroting is positief € 61.246,=

Dit resultaat is vooral te danken aan de verkoop en vrijval van een aantal producten in 2016.

Model E: Verbonden partijen

Naam	Juridische vorm 2015	Statutaire zetel	Code activiteiten	Eigen vermogen 31-12- 2016 EUR	Resultaat jaar 2016 EUR	Art 2:403 BW Ja/Nee	Deelname %	Consolidatie Ja/Nee
Steunstichting SG de Overlaat	Stg.	Waalwijk	4	267.161	-608	N	40	N

Toelichting deelname steunstichting:

Het bestuur van de steunstichting bestaat uit 2 leden van de zittende Raad van Toezicht van de stichting Samenwerkingsschool "de Overlaat" en 3 onafhankelijke bestuursleden.

Model G. Verantwoording van Subsidies (bijlage behorende bij RJ 660.402)

G1A Subsidies zonder verrekeningsclausule, beknopt gespecificeerd

Omschrijving	Toewijzing				
	kenmerk	datum	Bedrag toewijzing EUR.	Ontvangen t/m verslagjaar EUR.	Prestatie afgerond
Subsidie studieverlof 2015	706932-1	21-9-2015	55.602	55.602	ja
Subsidie studieverlof 2015	723179-1	18-12-2015	9.684	9.684	ja
Subsidie studieverlof 2016	775435-1	25-7-2016	33.659	33.659	nee
Subsidie lente- en zomerschool 2016	Lenzo 16060	8-4-2016	29.250	29.250	nee
Totaal			128.195	128.195	

Deze jaarrekening is goedgekeurd door de Raad van Toezicht in de vergadering van 8 mei 2017 en vastgesteld door de bestuurder op 8 mei 2017.

De Raad van Toezicht:

A.M.P. van den Hoven, voorzitter

C.C.J. Weijns, secretaris

M.J. Uhlenbusch

M.P.J. Voogd

E.M.P. Hendriks

S. Nieuwkoop

Het Bestuur:

O. Dooijes, algemeen directeur/bestuurder

Gebeurtenissen na balansdatum.

Na balansdatum zijn er geen bijzondere gebeurtenissen te melden die van belang zijn voor de balanspositie van de stichting

(Voorstel) bestemming resultaat 2016:

Reserve personeel	120.999
Reserve BAPO	-11.514
Reserve huisvesting renovatie/nieuwbouw	316.577
Reserve afschrijving gebouwen	-27.888
Reserve afschrijving pleinen	-22.009
TOTAAL EXPLOITATIERESULTAAT	376.164

(Voorstel) verdeling financiële baten 2016:

Reserve personeel	36.680
Reserve zorggelden	1.149
Reserve huisvesting renovatie/nieuwbouw	80.873
Reserve inventaris	6.744
Reserve overige afdelingen	300
TOTAAL RENTEBATEN	125.746

Totaal resultaat 2016	**501.910**

Overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant. (vervolg)

Bijlagen

Basisgegevens 2016

Raad van Toezicht SG de Overlaat

Naam	expertisedomein:
Dhr. A.M.P. van den Hoven	Personeel en organisatie
Dhr. C.C.J. Weijns	Bestuurlijke – en juridische zaken
Mevrouw M.J. Uhlenbusch	Bouwkundige – en facilitaire zaken
Mevrouw Voogd - v.d. Leur	Onderwijsinhoud en visie/strategie ontwikkeling
Dhr. E.M.P. Hendriks	Financieel-economisch
Dhr. S. Nieuwkoop	Maatschappelijk ondernemen

Bestuur SG de Overlaat

Nummer 58.722

Functie	Naam lid:
Bestuurder	Dhr. O. Dooijes

Directie

Functie	Naam leden:
Algemeen directeur	Dhr. O. Dooijes
Directeur onderbouw	Dhr. S. Buiks
Directeur bovenbouw	Mw. S. Timmermans

Gegevens over de rechtspersoon 2016.

Bestuursnummer	58.722
Naam van de instelling	Stg. Samenwerkingsschool “de Overlaat”
Adres	Eikendonklaan 3
Postcode en plaats	5143 NG WAALWIJK
Postbus	Postbus 259, 5140 AG WAALWIJK
Telefoon	0416 – 336.931
E-mail	info@sgdeoverlaat.nl
Website	www.sgdeoverlaat.nl
Algemeen directeur/bestuurder	O. Dooijes
Telefoon	0416 – 336.931
E-mail	o.dooijes@sgdeoverlaat.nl
Contactpersoon	H.A.J.M. van Venrooij, hoofd financiële administratie
Telefoon	0416 – 336.931
E-mail	hajmvanvenrooij@sgdeoverlaat.nl
Brinnummer	05AX
Naam van de school	S.G. “de Overlaat”
Sector	Voortgezet onderwijs

ORGANOGRAM
SG de Overlaat

